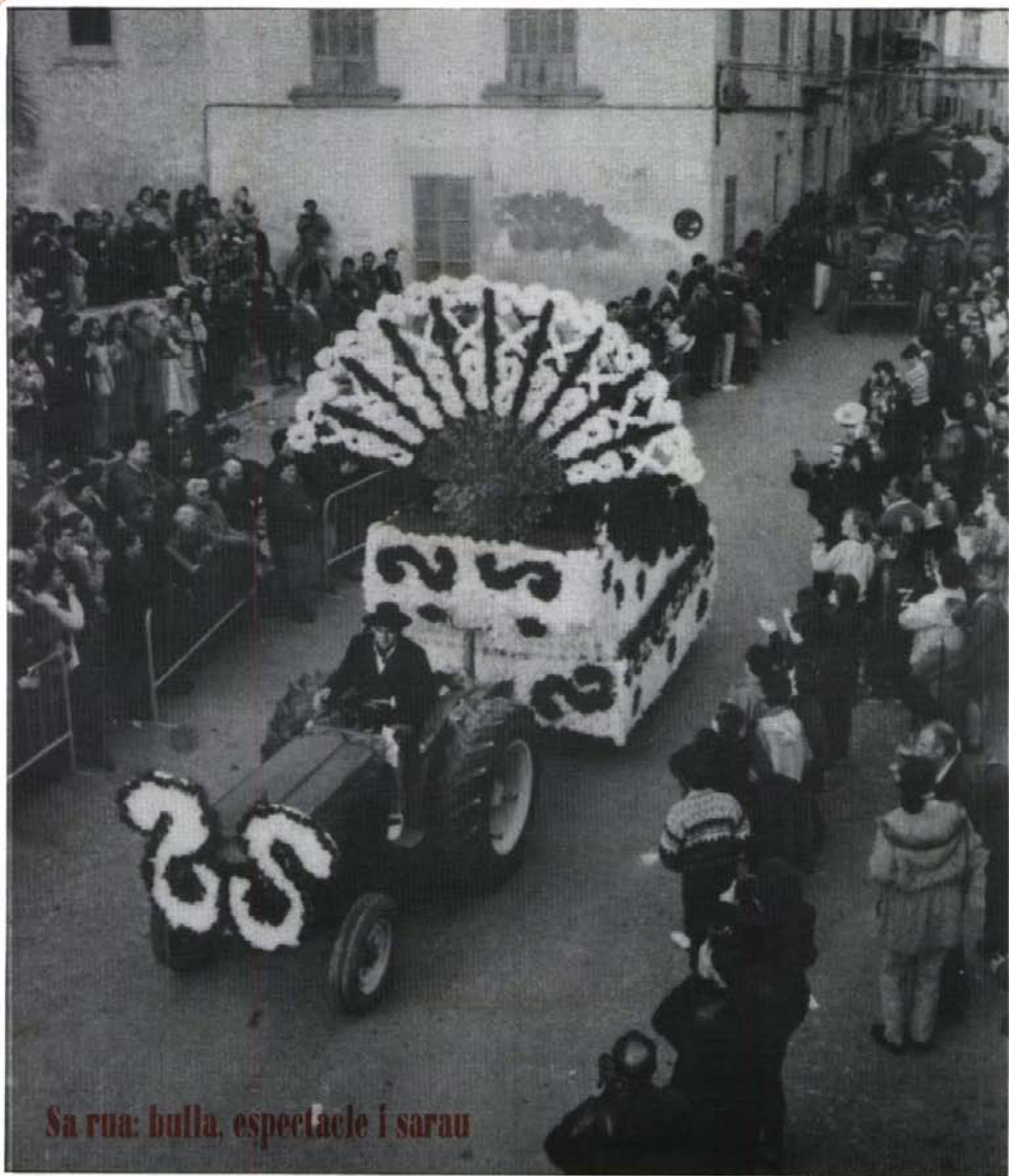

BONA PAU

PREMSA
CORTINA

Nº. 481 - Any XLI - MONTUÏRI - MARÇ 1993

Sa rua: bulla, espectacle i sarau

Aspectes de Montuïri dels anys 1821, 22 i 23

(Continuació)

Pliego trimestre de los meses de Abril, Mayo y Junio, año de 1821.

Tranquilidad y seguridad pública

Habido la muerte de un niño que mató un macho a penadas y se han continuado las diligencias oportunas para la averiguación del hecho.

Obras públicas de comodidad y adorno

El mes de mayo último se concluyó el empedrado en la Calle Mayor con unos doscientos pasos son su travesía.

Se ha hecho empedrado por el rededor del Pozo común llamado del Rey a beneficio de la Salud pública.

Teatro y diversiones públicas

Habido un bayle público la tercera fiesta de la Pasqua de la Resurrección del Señor en el Monte San Miguel en obsequio de la Virgen de la Paz.

Cria de ganados

El estado del ganado mular ha tenido mucha decadencia por causa de los esvortos.

Salud pública

...las enfermedades más comunes que han reinado son pútridas, nerviosas y calenturas intermitentes pletóricas

Pliego trimestre de los meses Julio, Agosto y Septiembre del año 1821.

Teatro y diversiones públicas

Habido un baile público el día 24 Agosto en obsequio del Patrón de este Pueblo el Apóstol San Bartolomé.

Pliego trimestre de los meses de Octubre, Noviembre y Diciembre de 1821.

Tranquilidad y seguridad pública

No habido novedad alguna en este artículo si solo por dos veces se ha emporcado la lápida de la Constitución.

Agricultura

El estado de la cosecha en el día pinta muy mal por la esterilidad del tiempo y más por razón que los sembrados que se hallan nacidos todos

han curado.

Cria de ganados

La de ganado lanar no sigue bien pues se mueren muchos corderitos de una y otra especie por razón que no encuentran que comer por los campos y selvas por falta de las aguas.

Pliego trimestre de los meses de Abril, Mayo y Junio de 1822

Tranquilidad y seguridad pública

La noche del día doze Mayo se robaron las dos lámparas de plata de esta parroquial Iglesia y una copa de plata y se ignora el agresor.

Obras públicas de comodidad y adorno

El mes de mayo se concluyó el empedrado de la calle llamada de la Creu de Son Rafel Mas que seran unos doscientos pasos.

Agricultura

El estado de los sembrados de toda especie es muy malo y se espera una cosecha muy inferior por razón de la esterilidad del tiempo.

Pliego trimestre de los meses de Julio, Agosto y Septiembre de 1822

Agricultura

El estado de la cosecha ha sido muy malo que apenas se a cogido gransos de ninguna especie.

Pliego trimestre de los meses de Octubre, Noviembre y Diciembre de 1822

Tranquilidad y seguridad pública

No habido novedad alguna en este artículo si solo la noche del día 8 del mes Diciembre alguien se ensució la lápida de la Constitución de carbón, la que esta puesta en esta plaza. El día

dos de Diciembre hubo sorteo extraordinario para el reemplazo del ejército permanente y en este acto se insultó de palabras a esta autoridad por el mozo Juan Andreu por ser hombre opuesto a la tranquilidad pública.

Agricultura

Ninguna providencia se ha tomado hasta el día para asegurar y promover el respeto a la propiedad.

Las tierras de este pueblo se hallan divididas en grandes posesiones y pequeñas piezas y se cultivan con pares mayores y menores de labranza de que se siguen algunas ventajas particularmente en los mayores

Los arrendamientos se hacen según la costumbre antigua del pueblo que son por seis años bajo los precios y condiciones en que se convienen las partes.

Pliego trimestral del mes de Enero, Febrero y Marzo del año de 1823.

Tranquilidad y seguridad pública

No ha habido novedad alguna en este artículo, si solo que la noche del 28 de febrero se robó en la iglesia Parroquial de este pueblo varias alhajas de plata.

Guillem Mas Miralles

La desapareguda illa de Gal·lípoli

En aquella contrada, els nins morien. Naixien infants amb greus monstruositats. A un, li mancava el cervell, a l'altra, un pulmó i aquell no tenia braços. A les reserves agrícoles, les vaques, les egües i les ovelles també parien vedells, poltres i mènns afectats d'aquest mal. L'edat mitjana de longevitat, que tant havia augmentat en el darrer segle, sofria una minva que hauria estat qualificada de catastròfica si qualcú hi hagués dut a terme les estadístiques pertinents. Però això no venia al cas. Aquella gent, embrutida per l'alt nivell de consum assolit -ells ho deien "nivell de vida"-, tenia altres preocupacions.

Excepte les reserves agrícoles -un grapat de granges amb un espai reduït de terra que, amb sofisticats adobs químics permetien fins i tot quinze collites anuals i proveïen, d'aquesta manera tota la població- l'illa era una gran ciutat encimentada. O, tal vegada, la ciutat era una gran illa de ciment. El consum exigia recanvis immediats de productes i fàbriques -aixecades acomplint el programa "poble en progrés"- havien de treballar. Les matèries primeres provenien d'un món que ells anomenaven "Tercer" perquè a Gal·lípoli -car amb aquest nom es coneixia l'illa a la cartografia d'antany- feia ja temps que estaven esgotades.

Els establiments hotelers -orgull dels gal·lípolitans- sorgien, hieràtics i majestuosos, per onsevilla s'escampàs la vista i encerclaven l'illa, talment una fortalesa al bell peu de la mar.

En la intimitat, els gal·lípolitans, que vivien en edificis de proporcions gegantines i -per contraposició- en habitatges tan reduïts que avui ens semblarien ridículs, no podien imaginar-se la seva quotidianitat sense la incommensurable varietat dels àtomodomestics que els invadien la casa, imprescindibles per a la vida moderna i que havien de reposar constantment perquè constantment s'espatllaven.

Les dues centrals nuclears de l'illa abastien d'energia una població tan activa. Situades discretament en el centre geogràfic d'aquesta, es camuflaven sota l'aparença d'inofensives granges per no ferir susceptibilitats hipersensibles i desfasades sobre els seus perniciosos efec-

tes. Això pensant, naturalment, en el turisme, principal font d'ingressos de la ciutat, de vegades, massa exigent en algunes qüestions del tot secundàries.

Els immensos residus de tot tipus generats per aquesta avançada manera de viure -radioactius i no radioactius, tòxics i no tòxics, contaminants i no contaminants, orgànics i no orgànics- no suposaven cap problema per als dirigents de Gal·lípoli. Fent gala de clarividència extraordinària i d'una fe en el progrés digna d'elogi, i, amb el concurs de la tecnologia més capdavantera, es construí una planta incineradora, un gran forn crematori que els reduïa a cendres.

Era tal la perfecció d'aquesta enorme xemeneia que el fum que vomitava era blanc i cotonós i estava impregnat d'aigua de roses. Així com eixia, s'alçava,

suaument, formant talment petits niguls que suraven damunt la ciutat o desapareixien allà, en mig de la mar.

Allò que quedava després de la immolació, aquelles cendres viscoses, pastoses, llefiscoses, radioactives, tòxiques i contaminants, eren dipositades en el fossar de Mac, un temps, municipi agrícola del Pla de l'illa, i que ara, gràcies al fossar -instal·lat segons el projecte dels dirigents- gaudia d'un baixíssim nivell d'atur.

En aquella contrada seguien morint nins, i homes i dones no arribaven a l'edat mitjana assolida en el darrer segle. Naixien infants amb greus monstruositats i les vaques, les egües i les ovelles parien vedells, poltres i mènns afectats d'aquest mal.

Sa talaia d'en Rubí.

La fotografia retrospectiva

NaPereta
Mayol
Gomila
"Fideuera"
durant la
seva
joventut
havia estat
una al·lota
garrida i
agradosa.
Morí als 69
anys i en fa
34 que és
morta. I si
aquesdta
fotografia
fou feta
quan ella
tenia uns
20 anys,
fou tirada
aproxima-
dament
l'any 1910.

Deu anys d'autonomia

Trobar-nos davant el desè aniversari de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears és un esdeveniment molt notable dins la nostra història política. Al marge del grau d'entusiasme o de crítica que ens inspiri el tipus d'estatut de què disposam i del model d'autonomia que hem sabut desenvolupar, allò cert és que ens cal de ser profundament conscients del que ha representat fins a hores d'ara l'autonomia.

És prou cert que l'actual és la primera vegada que les Illes Balears s'han posat d'acord per tal de viure i conèixer dins el mateix marc d'autonomia política. La de l'any 1931 va resultar un fracàs i mai no arribà a néixer. Però les èpoques d'interdependència política i institucional són prou abundants a la pàgina de la història. Des del temps del Regne de Mallorca fins a la més recent etapa de la Diputació Provincial, de caràcter administratiu, les Illes Balears han conegut i practicat diferents models de convivència institucional i política, aplegant totes les illes entre si. Cadascun ha donat millors i pitjors fruits, segons l'època i les circumstàncies històriques. Però la present crec que és la més estimable de totes. Diverses són les raons, que tot seguit resumesc.

Amb caràcter general esmentaré les raons conceptuais que així m'ho fan veure, com ara el fet de ser la nostra una autonomia basada en la democràcia representativa i plural. També és important l'existència d'un parlament com a poder legislatiu format per sufragi universal —un valor polític que vull subratllar— i, per últim, d'un govern políticament responsable davant la cambra.

Aquestes característiques institucionals són de primer ordre, i sens dubte determinen una qualitat política ben notable i que no trobam a cap altre experiment d'interrelació a les Illes en altres èpoques històriques. Això és, per tant, privatiu del moment actual.

Ara bé, amb caràcter específic, el sistema polític i autonòmic que tenim ha permès que, per primera vegada, les anomenades part forana, ciutat i illes menors visquin políticament sense recels, tot col·laborant obertament en un mateix projecte d'autogovern i autonomia. La ideologia dels grups polítics és el factor que determina els moviments d'opinió, però de cap manera la procedència territorial dels representants polítics. En conseqüència, hem superat, a la fi, dins la nostra història, els enfrontaments territorials.

Des del punt de vista de la història social i de relacions humanes, aquest període de deu anys ha demostrat que la convivència és possible a les Illes Balears, sense haver de renunciar a la personalitat de cada illa o de cadascun dels pobles de l'arxipèlag.

Aquest aspecte el consider tan transcendent que per ell mateix justifica l'experiència autonòmica. Tanmateix, però, també ens han de donar força per avançar en aquest camí de l'autonomia perquè no ha assolit, ni molt manco, les cotes desitjables.

No cal allargar ara aquest article en relació als dèficits estatutaris, però és oportú recordar que no renunciem a una millora competencial ni tampoc d'arribar a gaudir d'un model de finançació autonòmica més perfeccionat que l'actual. Al·ludesc al sistema dels concerts econòmics. A més a més, per últim, ens hem d'imposar l'obligació parlamentària d'aconseguir el reforçament autonòmic i competencial dels consells insulars, que representen el segon esglaó del repartiment del poder autonòmic a les Illes Balears. Això està per fer, i ho serà que comencem per reconèixer-ho com a reptes de resposta pròxima.

El President del Parlament

S.I.A.C.

EL CAMÍ MÉS CURT PER TOT EL QUE VOLS SABER SOBRE L'ADMINISTRACIÓ

EL TELÈFON AMB RESPOSTES

Servei d'informació i atenció al ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

22 alumnes al curs de Capacitació Agrària a Montuïri

El responsable tècnic, Gaspar Socias Mora, ens informa

Perquè el pagesos de Montuïri i d'arreu de Mallorca puguin dur a terme d'una manera eficaç i tan completa com sia possible la seva tasca en el camp i concretament pel que fa a l'agricultura, la Direcció General de Producció i d'Indústries Agràries depenent de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear ha posat en marxa dins l'illa de Mallorca quatre cursos, cada un dels quals començà el passat 1 de febrer i es perllongarà fins el 20 de maig pròxim.

Montuïri ha estat un dels quatre indrets elegits per desenvolupar un curs de Capacitació Agrícola, essent-ne responsable d'ell el nostre col·laborador i Tècnic Agrari, Gaspar Socias Mora. I ell fou qui ens facilità la informació i els detalls perquè els nostres lectors poguessin tenir notícia del desenvolupament i marxa del curs, particularment del que té lloc en el nostre poble.

—A Montuïri, aquest curs de capacitació agrària, ¿on es desenvolupa?

—Ara, les classes teòriques es donen en el Local Jove.

—I el nombre d'alumnes, ¿quin és?

—Hi ha 22 alumnes, d'ells 6 ò 7 amb el batxiller superior. I dic això perquè entre les matèries que impartim hi ha assignatures de cultura general, com són les de llengua i matemàtiques, i aquests que han assolit aquesta titulació ja se'ls dona per convalidada, aprovada. D'aquesta manera tan sols van a les classes de tecnologia.

—El 22 alumnes que segueixen el curs a Montuïri, ¿són tots montuïrers?

—No. Sols n'hi ha 5 del nostre poble. Els altres venen cada dia de classe de Sant Jordi, Sa Pobla, Sencelles, Sant Joan, Costitx, Vilafranca i Porreres.

—Pel que fa a les assignatures de Llengua i Matemàtiques ja es preveu quina és la matèria que ensenyen, però pel que fa a la d'agricultura i tècniques agrícoles, ¿en què consisteix?

—Donam el primer curs de Formació Professional de Primer Grau Agrícola.

—En línies molt generals, ¿en què consisteix?

—En fer empresaris agrícoles, persones que el dia de demà puguin dur endavant la seva explotació en el camp.

—¿Quines persones o professors tenen a Montuïri?

—Per part meua don les classes de tècniques agràries i pel que fa a cultura general, en Josep Mª Munar i en Gabriel Miralles Pizà. Els dos són professors d'E.G.B. El primer dona la part de ciències i matemàtiques i el segon les de llengua espanyola i catalana.

—¿De quina durada serà el curs?

—Com publicarem, va començar a principis del passat febrer i acabarà el 20 de maig. S'hauran impartit 150 hores de classes, que són les imprescindibles per poder aconseguir les ajudes econòmiques que per aquesta finalitat ofereix el Mercat Comú.

—¿Quins dies donau les classes?

—Els dilluns, dimarts, dimecres i dijous de cada setmana.

—¿Per qui està organitzat el curs?

—Està organitzat per la Conselleria d'Agricultura, que es de moment qui ho subvenciona, i el Ministeri d'Educació i Ciència.

—Com publicàreu, a més del curs de

Montuïri se'n fan a Mallorca tres més. ¿Podries dir-nos quina és la matrícula de cada un d'ells?

—Com hem dit, els cursos són de la mateixa durada i començaren i acabaran el mateix dia. Al de Manacor hi ha 26 alumnes, al de Campos, 31 i al d'Escorca, 10.

—En acabar, ¿quin títol rebran?

—Els qui aprovin rebran el títol de Formació Professional de Primer Grau. Els exàmens es faran a Sa Pobla a l'Escola de Formació Professional Agrària.

—Abans hem parlat de les classes teòriques, però hem de suposar que n'hi haurà de pràctiques, que no es podran fer en el Local Jove. ¿On es faran?

—Totes les classes pràctiques que es puguin, es faran en Es Dau, com són empelts, llauneria i altres. La resta es farà a la seva explotació agrària o sia la pròpia dels alumnes. També, 3 ò 4 dies sabtes realitzarem visites a finques punteres amb cultius determinats.

—Heu pogut admetre totes les inscripcions?

—No. Aquests cursos han tengut molta acceptació. No es creia que hi hagués tanta gent inscrita. N'hi ha hagut un grapat que, com que no hi han cabut, se'ls ha deixat defora. Per altra part cal dir que a Manacor i a Campos hi havia unes 60 persones interessades en fer el curs, però un bon grapat en saber el programa, abandonaren i sols quedaren els veritablement interessats. En un principi estava previst que sols fossin uns 16 per escola i curs i per tot, manco a Escorca, els superen.

—Als alumnes de fora poble, ¿se'ls abona qualche cosa per al transport?

—Sí; tenen una subvenció de 20 pessetes per quilòmetre.

—¿Què més podríem dir d'aquests escoles?

—Que vénen a ser escoles pilots. A la llarga es pretén muntar una escola definitiva i permanent a la branca agrària.

—¿A Montuïri?

—Sí. Estaria molt bé que l'Escola futura d'Es Pla, d'Agricultura, s'instal·làs a

Montuïri. Tal vegada al Molí d'Es Fraret, com es digué fa temps. Seria un bon lloc.

—Tan vegada això seria un medi per tornar revitalitzar el camp.

—Sembla que el camp torna cobrar interès pels joves. I això es considera positiu, per l'economia il·lenca com a sector primari.

—¿Quina edat tenen els alumnes?

—Per regla general oscil·la entre els 25 i 35 anys, si bé qualcú els supera.

—¿Què diries de cara als alumnes?

—Que s'animin ja que el camp pot es-

ser una solució a l'atur actual. Que els pagesos aprofitin les subvencions que vénen del Mercat Comú, sobretot per a aquells que la seva activitat principal és l'agricultura.

—¿I ja per als pagesos?

—Que s'aglutinin, que formin grups, cooperatives, SAT (Societat Agrària de Transformació)... Així podran defensar millor els seus interessos. I que tinguin present que de cap manera convé que els sindicats dels pagesos es polititzin, sinó que preferentment defensin els interessos de tots els afiliats.

O. Arbona

Demà, el Grand Hotel d'avui serà com el d'ahir

Tal com era l'any 1913, quan "la Caixa" inaugurava les primeres oficines a Mallorca. De llavors ençà, hem treballat dia a dia per oferir a Balears el millor servei, tant econòmicament com socialment. Per això, avui ens sentim molt orgu-

llosos d'haver contribuït que l'edifici modernista del Grand Hotel recuperi la seva forma original. I d'haver retornat així, a la ciutat de Palma i a totes les nostres illes, un símbol propi, convertit en un nou centre cultural al servei de Balears.

"la Caixa"

Oberta a Balears

Dos dits de seny Davant el televisor - I Una infància feta malbé

En el cine familiar o casolà, com podria dir-se al televisor, no s'ha de pagar entrada i, sense la supervisió dels pares, totes les pel·lícules són aptes pels menors, a partir dels quatre anys! Fins i tot els més petits s'asseuen cada dia davant la petita pantalla i si no se'ls controla veuen tot quant ofereixen els canals televisius.

S'ha comprovat que els nins de quatre a sis anys veuen la televisió al voltant d'una hora diària. A l'edat de 12 anys en veuen uns noranta minuts diaris. I a això hi ha que sumar els vídeos. Els nins passen avui en dia massa temps davant el televisor!

Tots els pares coneixen aquest problema i per a la majoria és una font constant de disgusts. Si el nin molesta massa, sa mare cedirà dient: "Con tal que callis", perquè el televisor té un efecte hipnòtic, i fins i tot el nin més viaró s'atordeix i se calma.

I si a l'habitació dels nins encara hi ha un televisor, així es fomenta més la "telemània", ja que els petits aprofiten qualsevol oportunitat per veure "sa tele" fins molt entrada de nit. En un estudi fet sobre el problema dels nins i el televisor es va confirmar que tres de cada quatre nins dels que van a escola, menors de 14 anys, veuen "sa tele" fins a les onze de la nit, amb o sense el permís dels seus pares.

És difícil controlar el consum televisiu dels nins, ja que aquests, sols en pitjar un botó de control per veure un programa reservat als pares, poden contemplar allò que no haurien de veure.

Massa prest coneixen, a través de la televisió, un món d'extrema violència, on les bregues, els assassinats i els homicidis són una cosa comú. Els seus ulls registren, per altra part, massa prest el sexe amb les seves maneres més íntimes, i a vegades amb una concepció malaltissa i impropia.

Aquesta manera equivocada de creure així el món, sols es podrà evitar quan els pares tinguin els dos dits de seny suficients per ésser conseqüents de la seva responsabilitat i adonar-se'n de les conseqüències dolentes de l'inadequat consum televisiu dels nins.

Salomó

S'ha dit que...

... sa fita que separa es termes d'Algaida i Montuïri, devers Ses Forques, varen estar molt de temps a reposar-la, des de s'ampliació de sa carretera. Ara hi han posat una simple pedra grossa, que no duu cap inscripció. Una altra fita, també entre Algaida i Montuïri, a sa carretera de Pina, està llevada des lloc, tombada fa temps, i oblidada. Aquestes simples pedres són senyes d'identitat del nostre poble.

... ara a sa creu de Ca Ses Monges l'han desmuntada. ¿Seguirà ses mateixes passes que ses fites dites abans. Demanam un respecte extrem per tant com signifiquen, i a més, per pertànyer al nostre patrimoni històric-artístic.

... tot es consistori (començant pes batle i seguin per s'oposició) té es dits engrunats per sa mateixa llosa.

... aquest llosa, que tants de maldecaps duu i que ha canviat sa fesomia des poble, és es tema urbanístic.

... es desgavell urbanístic que pul.lula per tot es terme, astora qualsevol.

... s'oposició veu passar, una i altra vegada, pilotes urbanístiques i no gosa tirar un xut a porta.

... fins i tot n'hi ha que pensen que en s'esmentat tema urbanístic, s'oposició ja no sap de quin equip és.

... hi ha hagut crítiques fortes perquè *Bona Pau* va publicar es mes passat un escrit des Partit Popular de Palma sobre el canvi de la Llei d'Espais Naturals.

... crítiques perquè, primer, s'escrit venia de Palma i, segon, perquè es Govern Balear l'ha feta grossa amb aquest canvi de sa LEN per tal d'afavorir interessos particulars i espatllar ses nostres illes.

... en tot cas s'havia d'haver posat un escrit de protesta des montuïrers per s'especulació que sofrirà sa zona des Puig de Sant Miquel.

... són molts es projectes que a Montuïri s'han fet: itinerari turístic-cultural des Molinar, museu de Son Fornés, rehabilitació des molins, escola d'agricultura des Molí des Fraret, nova direcció d'entrada an es poble per "Es Revolt", poliesportiu en "Es Revolt", cent llocs de feina en Es Creuers, nous graons, via de circumval.lació... i tants altres. ¿Quins d'ells es duran a terme?

... s'han de felicitar es participants a Sa Rua. Ho feren molt bé i hagués anat millor si a plaça i pes carrers hi hagués hagut més ordre; i més animació si mitjançant ets altaveus haguessin presentat ses carrosses i comparses.

... i per altra part són molts es qui ens han fet arribar ses queixes per haver deixat aparcar cotxes per allà on havia de passar sa rua.

... han passat dos mesos d'haver-se acabat sa nova paret de ses Escoles i encara no han posat sa reixeta. Tanta sort que no ha caigut cap nin!

... també continuen en perill ets al.lots que en bicicleta o a peu van a s'entrenament de futbol. ¿És tan difícil col.locar unes "faroles" provisionals?

... és massa s'ambient que hi ha en Es Revolt quan juguen es juvenils.

... es mateix temps que es Tribunal Constitucional prohibia sa constitució de sa policia mancomunada, a Montuïri, aquella nit es produí un robatori d'un cotxe i se'n forçaren bastants, sobretot devers es Molinar, que no se'n pogueren dur. Pura coincidència.

... es tres o quatre montuïrers que dia 10 de febrer sortiren per sa televisió no hi cabien de satisfets de tant que els en parlaven.

... en veien de gent arrufada es darrers dies de febrer! D'aquell fred "que pelava", tothom deia que no era aguantador. Era sa "despedida" des vertader hivern.

En Xerrim

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ
Carrer Major, 22
Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus, 106
07500 - MANACOR
(Mallorca)

L'Ajuntament Informa

La policia mancomunada, frustrada

La Mancomunitat des Pla de Mallorca no podrà crear un cos de policia pròpia tal com havíem informat des d'aquestes pàgines mesos abans, després de la sentència dictada el passat 11 de febrer pel Tribunal Constitucional, el qual estima el recurs presentat per l'Estat contra la disposició addicional de la Llei de Coordinació de Polícies Locals de la Comunitat Autònoma, la qual permetia als Ajuntaments mancomunar aquest servei.

L'alt tribunal es basa per dictar dita sentència en la Llei Orgànica de Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat de 13 de març de 1986, que estableix que les polícies locals seran creades pels ajuntaments i prohibeix la seva actuació fora del municipi.

El Conseller Adjunt a la Presidència, Francesc Gilet, explicava que el Constitucional entén que l'àmbit de la Mancomunitat és superior al del municipi i la Llei de forces de seguretat no protegeix l'ampliació fora de l'àmbit del terme. I també afegí que "des del punt de vista jurídic acatarem la sentència, però des del punt de vista polític lamentam que no hagi estat possible que els veïns del Pla gaudesquin de més seguretat. Vista la sentència el delegat del govern s'haurà de replantejar la retirada de guàrdies civils dels pobles i el tancament dels quaters".

Pel altra part i dies posteriors es reuniren alguns batlles de la nostra Mancomunitat a acordaren sol·licitar una reunió amb el Delegat del Govern per conèixer com està implantada en aquesta zona la Guàrdia Civil i demanar la coordinació d'aquest cos amb les polícies locals.

Era precisament el nostre batlle qui deia que "per fer efectiu el tancament dels locals a les 4 de la matinada, tal com ens vàrem proposar, demanarem el recolzament de la Guàrdia Civil". Encara afegí: "En aquesta reunió hem acordat reunir-nos amb el Conseller Gilet per demanar-li que financi les necessitats de material de les nostres polícies locals, així com subscriure un conveni pel reciclatge dels agents, cada any".

Per altra part cal recordar que

l'Ajuntament de Sineu ja havia invertit una quantitat perquè allà s'instal·lès la seu de la Policia Mancomunada des Pla, però també i per altra part, ja hi havia alguns municipis que havien tornat enrera vistes les despeses que ocasionaria la implantació de dita policia.

D'aquesta manera ha romàs frustrat el projecte de la policia mancomunada i la Llei de Coordinació de Polícies Locals de la Comunitat Autònoma.

El subministrement d'aigua potable

Està previst que dins un plaç màxim de dos mesos comencin les obres a Montuïri per edificar la xarxa d'aigua potable al poble.

La comissió tècnica encarregada d'avaluar les ofertes presentades al concurs per adjudicar la concessió del servei d'abastiment i sanejament dels municipis integrats en el consorci Pla de Mallorca, a la qual hi forma part el nostre batlle, va adjudicar el passat 23 de febrer l'explotació del servei. De les dues entitats que optaren a la concessió —"Cadagua" i "UTE (Unitat Temporal d'Empreses)"— es va decidir per la més avantatjosa, resultant ésser l'empresa "Cadagua", la qual serà la concessionària del servei.

El contracte es firmarà a mitjan març i des d'aleshores l'empresa comptarà amb quinze mesos per dur a terme les obres necessàries per poder començar a explotar el servei.

L'adjudicació es farà per un període de 25 anys i en un principi la concessionària haurà d'abonar uns 1.200 milions de pessetes als ajuntaments en concepte de indemnització de les instal·lacions d'abastiment, les quals es posaran a disposició de l'empresa.

Durant l'explotació del servei, l'empresa cobrarà un cànon bimensual de 700 pessetes, més el consum d'aigua, que serà de 86 ptes. per metre cúbic si el poble de Sencelles s'adhereix al projecte i de 93 pessetes si queda fora. Les revisions del preu es realitzaran seguint l'índex de l'IPC.

D'aquesta manera el poble no haurà de pagar contribucions especials per a la instal·lació de les aigües netes, però això sí, les 700 pessetes cada dos mesos com

a cànon, les hauran d'abonar forçosament totes les cases que hi ha a la vila, ja que a totes s'hi posarà l'acometida d'aigües. I a més d'aquesta quantitat també s'haurà d'abonar l'aigua que cada domicili gastí, al preu abans indicat per m³. O sia, que si un no empra gens d'aigua canalitzada es veurà obligar a abonar 700 pessetes bimensuals.

Aquesta mesura es pren per evitar el tornar aixecar l'asfalt quan un vulgui aigua canalitzada.

Canvi d'emplaçament de la creu de Ca Ses Monges

Com hauran destriat tots els qui passen per allà, hauran pogut comprovar que actualment ha desaparegut la creu de terme que durant molts d'anys estava col·locada al costat de la façana de Ca Ses Monges.

Idò bé, ara l'Ajuntament està estudiant la possibilitat de tornar-la col·locar en el lloc aproximadament allà on estava fa més de cinquanta anys, o sia enmig de la placeta de Ramón i Cajal. S'hi construiria una petita rotonda i la circulació rodada hauria de passar sempre per la seva dreta.

Encara no és una decisió definitiva, ja que manca l'informe dels arquitectes i el plànols, abans que la cosa sia segura.

Les obres de la piscina

De bell nou s'han reanudat les obres a la futura piscina. De totes maneres encara està molt enrera el dia que puguem dir "ja està enllestida", però si les previsions no fallen, esperam que a començament del proper estiu pugui ésser inaugurada i, per tant, utilitzada ja enguany mateix.

Tres guàrdies municipals

Tota vegada que, com hem dit al principi, segons determinació del Tribunal Constitucional, no es possible el cos de policia mancomunada, a Montuïri es crearà una nova plaça de guàrdia municipal. És molt possible, per tant, que abans de finalitzar el present any, ja siguin tres el nombre d'agents municipals en el nostre poble.

La rua del carnaval

Molta fou la participació a la rua d'enguany. 9 comparses, 7 carrosses i 8 individuals varen desfilar davant la gent que hi havia a plaça. Si un era guapo els altres encara ho eren més; però el jurat es va decidir pels següents: A les comparses se'n dugueren els premis, el 1er. "Les roses i els jardins", 2on. "Les carabasses" i 3er. "El gall i les gallines". A les carrosses, 1er. "La pinya tropical" conjuntament amb "El ventall" i 3er. "Iniciació a la bruixeria". I pels individuals, 1er. "El Cavaller" i un accésit per "Els Cossiers".

Com cada any, l'Ajuntament va donar 10.000 pessetes per a les despeses de les carrosses i va repartir confetti a tothom.

Excursió

44 persones anaren a l'excursió que el grup "s'Esbart d'es Pla" va organitzar el primer diumenge de febrer. Tot i que no varen poder pujar a la Mola d'en Planissi perquè la boira allà dalt era molt espessa, baixaren al port des Canonge on encengueren un fogueró per torrar. Durant tot el dia els ennuvolats s'havien portat bé, però a la tornada descarregaren un ruixat que féu arribar els excursionistes banyats.

Cursets

El programa d'educació per a adults del Pla ha començat dos cursets a Montuiri: Un de tall i confecció, que s'imparteix els dijous de 19'30 a 21'30 i un altre de ceràmica, els divendres a la mateixa hora.

En el Local Jove també es va iniciar un curset per accedir a l'examen de Formació Professional de 1er. grau per a l'especialitat agrària. Són 4 dies a la setmana, de 19'30 a 21 hores i està previst que acabi dia 19 de maig.

Piscina

L'Ajuntament de Montuiri proposarà a la Mancomunitat des Pla la cessió d'una extensió de 7.000 metres quadrats amb la finalitat de construir una piscina climatitzada i pistes de tennis. Es tracta dels terrenys ubicats a la zona esportiva a la vora del camp de futbol "Es Revolt".

Els dies de bon temps del pasat febrer pel mercat dels dilluns era molta la gent que acudí a plaça. I els botiguers n'estaren contents. Al revés dels dies de mal temps, que foren poques les persones que es veien, ja bé comprant o empantant la xerrada

A partir d'aquesta proposta, s'ha constituït una comissió integrada per un representant de cada un dels partits polítics amb representació a l'Ajuntament de Montuiri.

Recaudació d'imposts

L'Ajuntament i "La Caixa" a mitjan mes firmaren un acord de col·laboració mitjançant el qual l'entitat financera gestionarà la recaudació dels impostos i taxes municipals. El batle i el cap de la zona de Llevant de "La Caixa" firmaren el conveni.

Accés a càtedra

A resultes de concurs de mèrits han obtingut l'accés a condició de càtedra de secundària els tres següents montuïrers: Joana Martorell Nicolau "Roqueta", Antònia Andreu Juan "Rotlo" i Llorenç Arbona Vallori "de Son Maiol". Als tres, enhorabona.

Conferència

Dia 10 de febrer passat el P. Antoni

Martorell a la Reial Acadèmia de Belles Arts va disertar sobre el tema "Per un retrobament de la pròpia identitat.- Reflexions entorn del folklore musical Balear". Tot seguit el pianista Joan Roig va executar un selecció de cançons populars del volum "Sempre viva".

El fred del febrer

Enguany el mes de febrer es va distingir per la gran fredor que alguns dis fei. Concretament el dies 24, 25 i 26 la temperatura va arribar toc no toc el 0 graus i fins i tot algunes flòbies de neu arribaren a caure dins el poble i el puig de Cura ja es veia cober,t quasi tot, per la blanca capa de neu.

Vigilància nocturna

Segons manifestacions del batle, ben prest es posarà remei a les sortides de les discoteques a altes hores de la nit a fi d'evitar els escàndols i renous que violen la tranquil·litat nocturna.

Francesca Gomila
M^a. Antònia Rigo

Comentaris de Convergència Balear

Els graons de l'església

Ara que es realitzen unes obres al local destinat a la Tercera Edat a Ca s'Escolà, s'ha plantejat, aprofitant l'ocasió, adecentar i arreglar els graons d'accés a l'església. S'ha creat una comissió composta, si no vaig errat, per membres de l'Ajuntament, de l'Església i de l'Associació de la Tercera Edat, per tal de dur a terme la reforma. També, ja que sembla que l'Administració no pot subvencionar de cap manera les obres, han tingut la idea de fer-ho per subscripció popular, per a la qual els montuïrers podrien contribuir pagant l'adob d'un metre quadrat pel mòdic preu de 5.000 pessetes. La contribució popular em pareix molt bé, ja que si no es fa d'aquesta manera diuen que els graons no es podran arreglar. El que no em sembla tan bé és que l'administració central, amb un pressupost global de més de 28 bilions de pessetes, o l'administració autonòmica i la local, que reben diners de l'estat però que també tenen ingressos propis, no es puguin fer càrrec d'aquestes obres, tal vegada necessàries, que hauran d'esser pagades pel poble de la seva butxaca, o treure els diners d'altres indrets, a més dels impostos que ens veim obligats a pagar, excessius de totes totes, tenint en compte la relació pagament d'imposts-contraprestacions per part de l'Administració a base de serveis, inversions, etc.; en aquest aspecte reivindic el dret que com a poble tenim que les administracions facin un bon ús dels ingressos que reben dels ciutadans que paguen els impostos.

Els "quintos"

És tradició a Montuïri des de fa molts d'anys, que els "quintos" facin bauxa entre les festes dels Reis i Sant Antoni. A punt d'incorporar-se a files o ja fent el servei militar, els joves es junten i gaudeixen repartint fulles de figuera de moro a cases estratègiques, on hi habiten al.lotes de la mateixa edat, fent foguerons i participant a les carrosses de Sant Antoni. Des de fa uns anys, molt democràticament, les al.lotes, encara que no fan servei militar, s'han apuntat a la festa, encara que separades dels homes. També, aquest darrer any, participà a la festa dels "quintos" almanco un jove que re-

butjà fer el servei militar, com a objector de consciència. Però el que han de tenir molt clar els "quintos", el poble i les autoritats, és que els "quintos", per tradició i per voluntat, tenen dret a divertir-se i fer festa; però entrant al segle XXI no es poden permetre "burrades" ni actes vandàlics contra béns o contra persones; els drets i la llibertat d'una persona acaben allà on comencen els drets i les llibertats dels altres. El poble no té perquè sofrir ni sufragar, ni les autoritats permetre i paliar els possibles desastres que puguin realitzar les "quintos", encara que siguin fills, nebots, germans, néts, etc. dels montuïrers. Amb aquest escrit no vull acusar-los de res, sols donar a conèixer els meus pensaments damunt llur possible actuació i manera de comportar-se. Joves amb cultura, educació i respecte ens podem divertir. ¿Serem capaços?

L'Ajuntament

Actualment les relacions entre els diversos partits polítics que formen l'Ajuntament són bastant bones i cordials, cosa que em produeix gran satisfacció. Però el que no em passa pel coll és que el Partit Popular no deixi participar el PSOE, PSM i CB a les tasques municipals, no els doni informació si no és estrictament necessari, i que l'únic servei que desitgen de nosaltres és per complir la normativa en els plens municipals. Sr. Batle, regidors del P.P., canviu d'aradores, baixau del cadafal i teniu en compte quasi la meitat de l'electorat de Montuïri; governem tots el poble de bona fe, pel bé del poble.

Properes eleccions

Si l'actual govern no les convoca anticipadament, a la propera tardor tindran lloc eleccions generals a tot l'estat espanyol. Esper i desig que es produeixi un canvi de partit governant. Actualment el PSOE ha duit al país a un penya-segat preocupant. Estam a l'índex d'atur més alt de tota la història (ens informen que hi ha 3 milions d'aturats); la inflació és de les més elevades d'Europa; la delinqüència i la inseguretat ciutadanes són l'ordre del dia; els impostos són excessivament elevats i més si els comparam amb les prestacions que l'Administració ens

dóna, a més que l'administració dels ingressos i pressuposts és dolenta, inadequada i malgastadora; els escàndols per corrupció dels polítics que ens governen a l'Estat i a la Comunitat és un tema d'actualitat, on sembla que una bona part dels quals els preocupa més omplir-se les butxaques i arreglar els problemes econòmics personals o del partit, que l'interès col·lectiu. També és de destacar la crisi econòmica existent, deguda en gran part a la desastrosa política capgirada a minvar els llocs de treball, a ofegar els empresaris, a no incentivar l'estalvi i la inversió, tot això agreujat per despeses inadequades: tren d'alta velocitat, Expo '92, olimpíades, etc. Esper per bé del país un cop de timó cap a bon port, i que el poble, que va cobrant maduresa política, castigarà els culpables negant-los el vot i donant la seva confiança a gent de la terra, preparada, que vulgui anar a Madrid a defensar de bon de veres els interessos de la nostra terra i del nostre poble, a lluitar per aconseguir que s'inverteixi a la illes una quantitat raonable i pactada del que per impostos directes o indirectes hem pagat, per l'autogovern, per la dignitat del poble.

Normes subsidiàries

L'Ajuntament de Montuïri té pensat iniciar el canvi de les Normes Subsidiàries (que s'encarreguen de l'urbanisme del poble i del terme, parlant en general). Les Normes Subsidiàries que actualment tenim, foren fetes en temps de democràcia, és a dir, no tenen vint anys i ja han quedat inservibles. Hi ha part de les normes, l'elaboració de les quals és tècnica, però hi ha una bona part política, i és ací on deman la col·laboració dels montuïrers, per col·laborar i donar idees (on interessarien solars per fer-hi cases, possible polígon industrial o de serveis i situació, altura de les cases, forma i material e les façanes, etc.), perquè al cap i a la fi les normes es canvien per emprar-les i per al nostre profit, perquè Montuïri pugui millorar, créixer, ésser més polit, més agradable. Esper les vostres suggerències i idees, que comentarem i enllestirem per a presentar-les a l'Ajuntament.

Joan Verger i Gomila
Regidor de Convergència Balear a Montuïri

Gabriel Cerdà Miralles "Rupit"

Bon marger i gran aficionat al futbol recorda temps passat

Els temps canvien. És inevitable. Però els costums i el mode d'esser en les persones majors persisteix sovint. Ara veim pocs carros que circulen. Abans en veien més. De totes maneres abans i encara ara, quan en contades ocasions treu el carro, podem veure el nostre entrevistat amb un canet devora ell que li fa companyia. Estima molt els animals. Però, com hem dit abans, són estampes que ja no es veuen gaire.

Com el noranta per cent dels padrins del nostre poble, ha passat per nombroses possessions, llogat com a porqueret, el principi; passant a pareller, conrador més envant, de les seves terres... i marger.

Recentment, anant d'excursió amb un grup d'amics per les afores del nostre poble, descobrírem de sobte una caseta de pedra que semblava sortida de l'obra pictòrica d'un Cittadini. Fou l'admiració del grup. Pedra. Sols pedra composta per mans expertes. "Aquesta caseta l'ha feta en Biel 'Rupit'", digué un del grup. Es referia al nostre entrevistat: en Gabriel Cerdà Miralles.

Quan es tracta de fer marge o alguna obra on hi prengui part la pedra, en Biel té l'habilitat de convertir-ho en una obra d'art. És un artesà de primera.

És també un gran aficionat al futbol, i sobretot un "hincha" entusiasta del Montuiri. Amb la particularitat que no sols parla de futbol. Hi posa les seves mans. Col·labora. Ajuda en la feina que el gran públic sempre ignora. Ell fa que els jugadors tinguin la roba, les sabates, els balons, les dutxes... tot l'equipament, el material preparat per sortir al camp de joc; des que s'obrin les portes del camp per començar el partit fins a la dutxa final, passant pels entrenaments de la setmana.

A ca seva foren tres germans i una germana que morí als 7 anys. Ell és el segon de tots ells. Nasqué el 20 de juny de 1914 a Montuiri. Per tant té 79 anys. Es casà amb na Joana Rossinyol Bauzá. Té un fill i una filla ja majors i casats, dos nés i una néta.

Estam asseguts enfront d'ell, al costat d'una taula on en Biel s'hi recolza amb

els dos braços, les mans juntes i els dits mig entrecreuat aguantant-se la barra.

-Els teus marges Biel...

No ens deixa continuar. Es lleva amb un gest mesurat les mans de davall el mentó, i eixamplant-ne una com si fos un guàrdia que vol aturar la circulació, ens diu:

-Voldria dir abans de res que no tot han estat marges. A l'edat de 7 anys encara no complits, després d'haver fet la Primera Comunió, em llogaren per porqueret a Son Pi d'Es Coll d'En Rabassa. Guanyava un duro cada mes. L'amo em va dir que si qualcú venia a donar una trutja al verro, els doblers serien meus. Jo els feia pagar una pesseta, i al fi del mes vaig haver guanyat 15 pessetes a més del meu sou. Però el meu pare em llevà perquè trobà que eren pocs doblers. Em va passar a Son Llevó...

I aquí comença, com la majoria dels nostres avis, a anomenar-nos la llarga llista de possessions on va estar llogat: Son Reus, Son Pons, Son Grau -en aquesta darrera menava un parell amb jou i arada de fust- Cas Maritano, Es Puig Moltó...

-Bé; en tot això no ens has dit on anares a escola. Perquè tu saps llegir i escriure.

-Sí; però només vaig anar a escola a Ca Ses Monges fins abans de complir els 7 anys. Dins el servici jo tot sol ho vaig practicar un poc més i, com dius, sé llegir i escriure.

-¿Què ens pots contar del temps que feres el servici?

-El trenta-cinc tocava entregar-me, però vaig esser excedent de "cupo" i me'n maig alliberar... de moment.

Es posa seriós quan continua.

-Arriba el trenta-sis i estallà el Moviment. Em feren incorporar i vaig fer tres anys de "mili". Però vaig dur sort, no vaig anar al front de guerra.

-I, ¿quan començares a fer marge?

En Biel torna eixamplar una mà com si fes "stop", demanant-nos calma.

-Aquí vaig. Estava fent paret a una finca nostra que li diuen Son Pons. Adobava les pedres amb un galivans. Sols no tenia martell. Passà l'amo en Biel Moragues i em digué: "Si vols fer de marger, no et preocupis, pots venir a Can Moragues i allà hi trobaràs feina". Així ho vaig fer. Em va donar molts de jornals. A l'amo en Biel li dec esser marger.

-Però, ¿no t'ensenyà ningú a compondre la pedra?

Mou el cap de banda a banda amb un gest pausat de negació.

-Ningú me n'ensenyà, ni tan sols a adobar una pedra. Tot ho he après tot sol.

Un gran mèrit, tenint en compte les nombroses obres que es veuen seves.

-¿Ens podries dir, segons tu, l'obra que t'ha quedat millor?

-No ho he de dir jo, sinó els qui veuen la feina. La que he passat més gust de fer ha estat la de l'oratori de Gràcia. Però tenc feina feta per quasi tota Mallorca. Totes les marjades caigudes del poble de Randa les he aixecades jo i a més n'hi he fetes de noves. Un xalet a Son Pons, la doble entrada a Ses Piquetes des Pelics, xalets forrats de pedra a Sa Ràpida, obres a S'Estanyol, a dins el poble d'Algaida... què t'he de dir... a Punxuat, damunt el puig vaig fer una torre amb una escala interior, on ca-

da pedra és un escaló.

—*¿I aquesta espècie de monument megalític que hi ha al restaurant "Es Cantó"...*?

—També és fet meu. És la darrera feina que he fet.

—*¿T'atreviries a fer una rèplica al natural del campanar del nostre poble, a base de paret seca?*

—Sí. El problema només està amb la bastimentada.

—*Quan et demanen una feina que has de fer segons el teu gust, ¿què és el que tens en compte sempre?*

—El paisatge i l'entorn natural que ens envolta.

—*No tenim temps de parlar de tot quant volem, Biel, però així mateix et farem una pregunta. Et veim sempre amb un o més canets al teu costat...*

Ens torna interrompre.

—Tots els canets que veus són animals abandonats que han acudit a ca nostra. Ens han fet llàstima i els hem acompanyats. Si aquí hi hagués una societat protectora d'animals, jo seria soci. Ara bé, no ens confonguem, les persones són abans que els animals, tenim obligació d'ajudar als altres sers humans, són germans nostres.

—*Passem a un altre tema, Biel. Sabem la teva afició al futbol i el teu vincle amb l'equip local. ¿Ens sabries dir quins anys foren el començament o naixement de l'inquietud futbolística dins el nostre poble?*

—Devora el camí de son Bascós, prop de la caseta de Can Mestret —ens diu el nostre interlocutor— hi havia el que fou el primer camp de futbol de Montuiri. Encara no hi havia cap equip organitzat.

Ens sorprèn tal notícia. Però pensam que tal volta és una de les veus més autoritzades per afirmar-ho. Té edat per saber-ho, i a més, molt lligat a tal esport.

—*¿Quan començà al nostre poble l'existència d'un equip organitzat?*

—Abans del 36 no hi havia campionats com avui. Jugaven els pobles entre ells o amb algun equip de Palma, el diumenges, d'un mode amistós i es tornaven la visita.

—*¿Quan i com va néixer el club de futbol a Montuiri?*

En Biel mou el cap d'un mode afirma-

S'atreviria a fer una còpia exacta del campanar de Montuiri en paret seca

Ens descriu el naixement del futbol al nostre poble i els jugadors de principis del 30

tiu i lleument, fent memòria.

—Hem de tornar enrera en el temps i situar-nos més o manco damunt l'any 30, quan els al·lots del poble encaçaven i tiraven cokes a una pilota dins Na Llargà o Can Tamos. Per aquests temps començaren a destriar-se dos equips: el de la Sala Mariana i el de la Joventut o Societat Republicana. Els dos jugaven a guanyar i de valent. El poble contra qui jugaven no se'n reien de cap dels nostres dos equips. Eren de fe. Desgraciadament l'antagonisme que hi havia entre ells no els permeté mai jugar un contra l'altre. L'equip de la Sala Mariana sempre jugà a l'actual camp d'Es Revolt. La Joventut Republicana llogà un tros de terra a Sa Torre, devora la carretera, on hi ha avui el taller mecànic d'en Pere Martorell. Uns anys més tard es traslladaren a Sa Corona, devora el quarter de la Guàrdia

Civil. Eren els anys entre el 32 i el 36.

—*¿Ens pots dir el nom de les figures més rellevants de l'equip, abans del 36?*

—Per l'equip de la Sala Mariana, en Pere Sampol (davanter centre) i el seu germà Pep. En Toni de Mianes, en Joan "Xispes", (extrem), en Miquel de Son Palou i un de Sa Torre, defenses; en Joan de Pola i en Joan "Darreta", (porters), bons porters. Davant aquesta defensa s'hi estrellava tota la devantera que volgués marcar. Per part de la joventut republicana, en Mateu "Costa", més tard en Miquel "Serra" (porters), en Biel "Pellusco" i un altre que no tenc record, defenses; els germans Biel i Joan "Borreio", interior i mig, respectivament; Rafel Mora d'extrem esquerre, Miquel "Xinet", extrem dret, en Biel "Muix"... aquest conjunt era dirigit p'en Mateu Jordà "Confiter", també jugador,

L'equip de futbol dels anys cinquanta

L'equip de futbol de mitjan segle. A la foto hi veim (drets) en Josep Sampol, Rafel Miralles "Costa", Llorenç "Queló", Pere "Malherba", porter (extern) i Gabriel Sampol, (i asseguts) Bartomeu Miralles "Reus", Jaume "Tarric" (+), Guillem "Niu", Sion Arbona "Quelet" i Llorenç Bauzá "Neo"

Segons en Biel Cerdà "Rupit" els vint anys que van del 1945 al 1965, foren fabulosos i els millors per al nostre club de futbol

el qual era conegut i respectat pels equips contraris pel seu impressionant xut i valentia. Quan aquesta màquina humana es posava en moviment, eren els amos del camp. Tant d'un com de l'altre equip, quan sortien damunt el camp de joc, a poble extern, no se'n reien d'ells.

-Ara et plantejam un pregunta utòpica. Ens has posat aquests jugadors a una bona altura; estam convençuts que eren de prestigi perquè de nin els hem vist jugar a tots, però... suposant que haguessin format un equip conjunt dels dos que hi havia llavors i fent volar la imaginació els féssim jugar contra un equip actual, quin paper faria aquell equip?

En Biel ens mira; en la seva cara hi ha encara reflectit l'entusiasme que li ha despertat recordar aquells joves de llavors.

-Si haguessin juntat les millors figures dels dos equips fent una selecció, cap equip d'avui, dels altres pobles, els hauria guanyat. I encara quedarien reserves de gran qualitat. A més, tots eren

montuïrers.

-¿I després?

-Llavors ja ens hem de situar als anys 40, quan començaren a sortir el germans Suñer, en Sebastià Pocoví, en Biel Sampol, en Ballester... i continuaren més envant en Tomeu i en Biel "Muix", en Jaume "Terric", en "Neo", en Guillem "Niu", en Cardell, en Pere "Malherba"... un enfiloll llarg de joves que valien molt i que feren del Montuïri un gran equip. Em perdonaran que no els anomeni a tots perquè sempre hi ha el perill d'oblidar-ne algun. Tots ho donaven tot en mig del camp. Hem d'assenyalar dues figures que jugaren amb equips de prestigi del Futbol Nacional: en Biel Suñer i en Joan Miralles.

-¿Quins foren per tu els anys millors del nostre club?

-L'època millor el club, per a mi, fou la que va dels anys 45 al 65. Aquests 20 anys foren fabulosos. Però no oblidem els juvenils actuals, campions del grup en el 92, La seva proesa jugant durant

40 partits sense perdre'n cap no l'havien vista mai dins Montuïri. I en quant als de categoria preferent, fan un bon paper. Són els tercers del grup. A Montuïri hi ha "cantera" de jugadors. La preparació que han tengut des de cinc anys enrera, avui dona fruit.

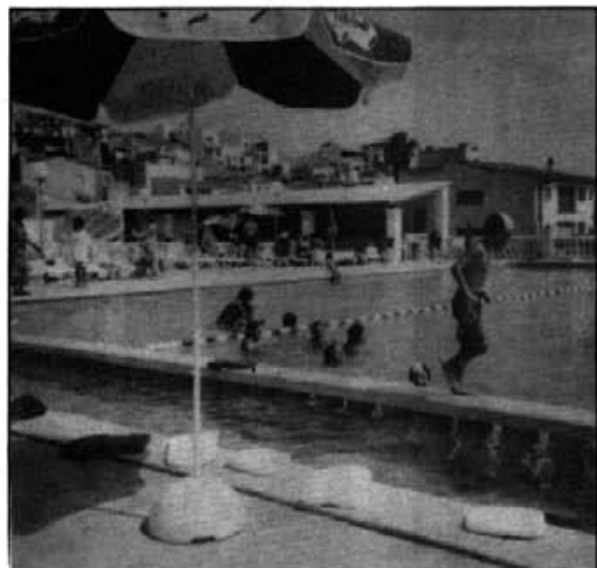
Sense fer-ne comptes en Biel ens ha resumit una part de la història del futbol a Montuïri. No hem posat damunt el paper una dècima part del que ens ha dit. No hi ha espai. Pensam que tot quant ens ha exposat més alguns informes d'altres fonts, seria de gran utilitat per a qualcú per escriure la història del nostre futbol. Hi ha elements suficients. I per altra part, tot quan hem omès és lamentable que no estigui a l'abast dels aficionats.

Deixam en Biel perquè el partit corresponent -és diumenge horabaixa- està per començar i no se'l pot perdre. Té 79 anys, però la il·lusió pel seu equip és la mateixa de quan era jove.

Miquel Martorell Arbona

RESTAURANT

ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

.....

Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuïri (Mallorca)

La rua del carnaval

Tot Montuïri
volgué estar
present a la
desfilada.

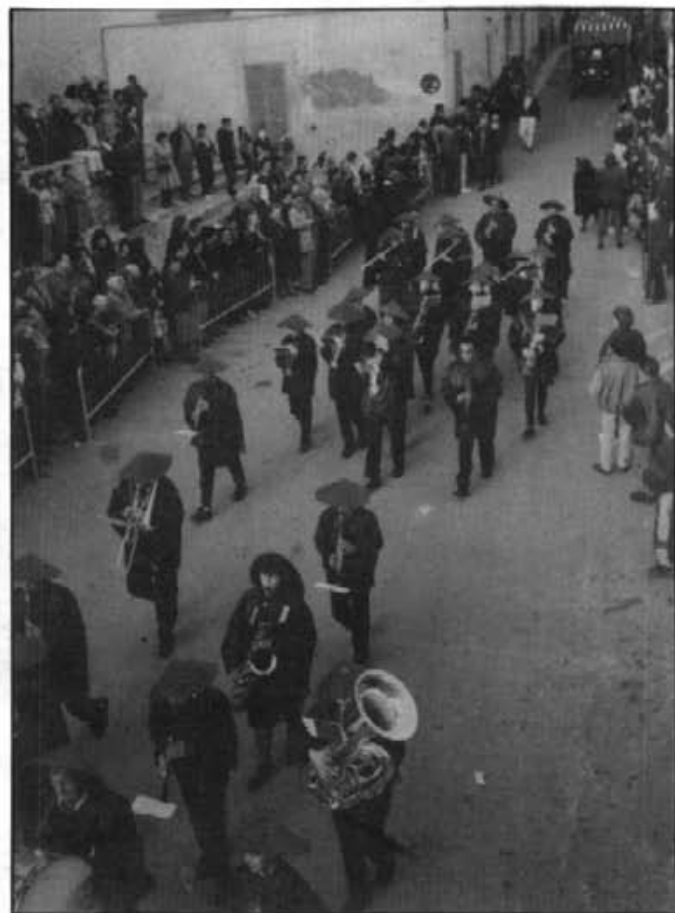
La plaça
estava plena.

Les carrosses,
comparses i
individuals no
desmereixeren.

Miquel Jeroni Miralles, erudit advocat

Nascut el 1550, assolí el doctorat en ambdós drets i és autor de 4 llibres sobre lleis

Tothom sap que el llinatge que més abunda, amb molta diferència sobre el altres, a Montuïri, és el de Miralles.

D'ells, espolsant i cercant pels arxius, ja n'hem trobat un grapat que en els segles XV, XVI i XVII, havent nascut a Montuïri, han deixat petjada aquí i més enllà del nostre poble.

Sota l'epígraf del nostre biografiat, Miquel Jeroni Miralles, a un dels llibres consultats (1) llegim i traduïm els següents paràgrafs:

"Fou la seva pàtria la vila de Montuïri, on es va estendre tant el llinatge de Miralles que, a més de la possessió de Tagamanent, casa solar de D. Miquel, que posseïa el seu pare del mateix nom, eren d'aqueixa família; Son Costa, propietat del seu cosí, anomenat també Miquel, assassinat pels comuners a Sa Pobla; Son Fornés d'un altre Miquel Miralles, oncle seu, i Son Collell, del seu germà Joanot.

Després que Miquel Jeroni hagués cursat humanitats, abraçà la carrera de les lleis, rebé la borla de doctor en ambdós drets i exercí a la seva pàtria des de 1582 comptant a l'edat de 32 anys la facultat d'advocat.

Obtingué pere la seva capacitat la plaça d'oïdor en aquesta Reial Audiència, i més endavant no tan sols el rei Felip III premià els seus serveis nomenant-lo regent de Càller a Cerdanya, sinó que en data de 25 de gener de 1600 el va condecorar amb el privilegi perpetu de cavaller.

Va estar casat tres vegades i no sabem si per aquest motiu o per la seva descendència, el fet cert és que fou cruelment calumniat. Però ell, per defensar-se, no sols féu ús de la paraula, sinó que va escriure un llibre per exculpar-se de tantes injúries.

La seva primera esposa fou Antònia Axeló i Puigderrós. La segona vegada es va casar amb Francisca Puig, viuda de Pere Joan Burguet. I la seva tercera esposa fou Magdalena de la Cavalleria del Sitjar. Sols tengué dos fills i una filla, de la primera esposa: el primer nomia Miquel Miralles Axeló, el qual fou capità de l'exèrcit de Felip III. Aquest

Miquel en certa ocasió i trobant-se amb la seva esposa Dionísia de Puigdorfil i Torrella a la possessió de Biniaraix de Sóller, va morir violentment. La germana d'aquest darrer, Antònia Miralles i Axeló es va casar contra la voluntat dels seus pares amb un fill natural del "Comendador" Dezbach, anomenat Carles. I Jaume Antoni Miralles i Aixeló, fill segon del Dr. Miralles, va estar casat amb una filla del Dr. Joan Baptista Gori, i fou assassinat per la seva dona i la seva sogra dia 17 de gener de 1625, juntament amb la seva filla nou nascuda.

A aquestes desgràcies de la família Miralles, n'havia precedit la d'un cunyat del Dr. Miquel Jeroni, anomenat Francesc Axeló i Puigderrós, ajusticiat pels seus crims.

Després de la mort del regent de Cerdanya, se li varen vendre tots els seus béns a instàncies dels seus creditors.

Les obres seves de les quals n'hem sabut notícia són: 1.- *Discursus legalis pro Michaelae Miralles Regiae Audientiae Majoricarum Doctore*. Imp. fól. de 70 pàgs. sense any ni lloc d'impressió.

2.- *Pro Michaelae Miralles Regiae Majoricarum Doctore primario. Regius consiliarius*. Imp. fól de 70 pàgs. any 1606, sense lloc d'impressió. És un discurs molt erudit, en excel·lent llenguatge: el va

escriure per defensar-se de diferents càrrecs que se li feren i d'una multitud de calúmnies entorn a la seva integritat i honradesa.

3.- *Derecho municipal i rúbrica de lo cotenido en el Cartulario del Real Patrimonio de Mallorca*. 1 t. 4º Ms. de 583 fulles que vérem en poder del Sr. D. Guillem Roca, advocat.

4.- *Index rerum quæ in Regiis Privilegiis et pragmaticis Regium Patrimonium, Jurisdictionem concernunt, Alphabetica serie digestus, jussuque S.C.R. Majestatis Domini Nostri Regis Philippi Tertii nunc phœliciter regnantis, à Michaelae Miralles Regii Cili Doctore primario compositus*. 1 t. fol. de 127 fulles, original a la biblioteca del Comte d'Ayamans. Va precedit d'una dedicatòria al Rei Felip III. És de 1612. Una obra molt interessant sobretot per saber les precisions diplomàtiques que existeixen a l'arxiu patrimonial. A l'esmentar-les per l'ordre en que es va proposar, no oblidem les dates, nombre del còdex, foli i estant. En alguns documents és més minuciós que en altres, segons la matèria o objecte de que es tracten, i en aquest cas acostuma inserir fragments."

O.Arbona

(1) Biblioteca d'Escriptor Balearics.- Palma 1868, de Joaquim Mº Rovet

Restaurant
PUIG DE SANT MIQUEL
(dimarts tancat)

Ctra. Manacor, Qm. 31 - Tlf. 64 63 14 - Montuïri

**Llom amb col
Arròs brut a la marinera
Sopes mallorquines**

**Frit
Coloms
Cabrit torrat**

La nova P.A.C. (política agrària comú) - III

La ramaderia

Potser molts dels lectors tenen guardes d'ovelles i es pregunten: ¿què passarà amb les guardes?

Aquí tenim poques variacions. Els que tinguin guardes d'ovelles han de saber que cobriran la prima (per guardes de manco de 500 ovelles i fins a 1.000 en zones desfavorides). Però s'establirà un sistema de quotes a fi de que no s'augmentin les guardes. La quota respectarà el nombre d'ovelles que tenien les guardes l'any 91. D'aquesta manera s'afavoreix als actuals productors, impedit un creixement de l'oferta de mèn, que obligarà a baixar els preus. Així mateix existirà una reserva nacional de quota per a poder entendre a la incorporació de joves agricultors, a les zones desfavorides. Les quotes es podran transmetre íntegres per venda o transmissió de l'explotació, o fent entrega d'una quantitat no superior al 15%, a la Reserva Nacional.

Passem un poc de pressa pel vacu de llet i bous d'engreix:

El sistema de quotes lleteres continua vigent: Es prorrogarà per vuit anys més. En aquest punt hem d'assenyalar que l'Estat Espanyol s'ha vist afavorit amb un augment de quota de "venda a indústries" de 650.000 Tm.

Simultàniament, el FEOGA seguirà finançant una sèrie de programes destinats a incentivar el consum de llet.

Pel que fa referència a bous d'engreix hem de dir que augmentarà l'ajut per "vacas nodrizas" (haurien de dir vaques dides) que poc a poc passarà de 6.000 a 26.000 ptes. per vaca, que s'afavorirà l'ampliació dels bous d'engreix; que els bous de carn podran ésser objecte d'una prima de 13.860 ptes. en fer els deu mesos, i altre tant en fer-ne 22, i que es donarà suport a les iniciatives d'organització professionals encaminades a millorar la qualitat.

Mesures d'acompanyament

Dèiem al principi, que la nova PAC preveu unes mesures d'acompanyament de les anteriors: protecció del medi ambient, forestació de terres agrícoles i jubilació anticipada.

La política agrària productivista, que ara volem abandonar, obligava a una utilització intensiva d'abonament i pesticides que ja han començat a produir efectes negatius sobre el medi ambient. La contaminació dels aqüífers, o la presència de plagues cada vegada més difícils de combatre, són un exemple.

Avui s'estén la consciència que no són els amos del món:

tan sols en tenim ús de fruit de per vida i l'hem de trametre a les generacions que ens vénen darrera, tan net o tan sa com ens l'entregaren els nostres pares.

La nova PAC, preveu una sèrie de mesures encaminades a protegir el medi ambient i el FEOGA en finançarà un 50 % a les regions normals, i fins un 75 % a les regions desfavorides.

Els ajuts es destinen compensar actuacions que tinguin un efecte positiu per medi ambient i que es refereixin entre altres a:

- Reduir l'ús de fertilitzants i pesticides.
- Estendre les produccions.
- Reduir les guardes de xots o bous
- Mantenir en bon estat les terres retirades de cultiu.
- Retirar de la producció terres de conreu durant, al manco vint anys, per destinar-les a finalitats relacionades amb la protecció del medi ambient.
- Millorar la formació dels agricul-

tors en relació a pràctiques agrícoles compatibles amb la conservació del medi ambient.

- Protecció de les aigües.
- Agricultura biològica.
- Gestió de la terra amb finalitat d'accés al públic i revertiment.
- En cas de reducció de superfícies o de nombre d'animals, la prima anual és:
  - 23.100 ptes. Cultius anuals amb reglamentació específica (pot arribar fins a 53.900 ptes. si l'agricultor redueix de manera important l'ús de fertilitzants i pesticides.
  - 38.500 ptes. resta de cultius anuals i pastures, amb possibilitat d'augmentar com en el cas anterior.
  - 32300 ptes. per UGM que es redueix
  - 15400 ptes.- per cada UGM de raça amenaçada que es conservi.
  - 61600 ptes.- per Ha. d'oliveres.
  - 154000 ptes.- per Ha. de cítrics.
  - 108000 ptes.- pels altres conreus perenns.
  - 38500 ptes.- pel bon manteniment de les superfícies retirades.
  - 92400 ptes.- per a la retirada de terres amb finalitat de protecció del medi.

Gaspar Socas Mora

Nota.- És un resum de la conferència donada per l'enginyer agrònom i Director Territorial del MAPA de Balears, Jaume Grimalt. La introducció fou exposada pel Director General d'Agricultura, Jaume Darder.

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster
cronógrafo de calendario con indicador
de luna y cronómetro de radio controlable
en una de 10 ciudades, bucleo o acero.
Introducido hacia 1945.
Suiza desde 1945.

OMEGA
The sign of excellence

AGENTE OFICIAL

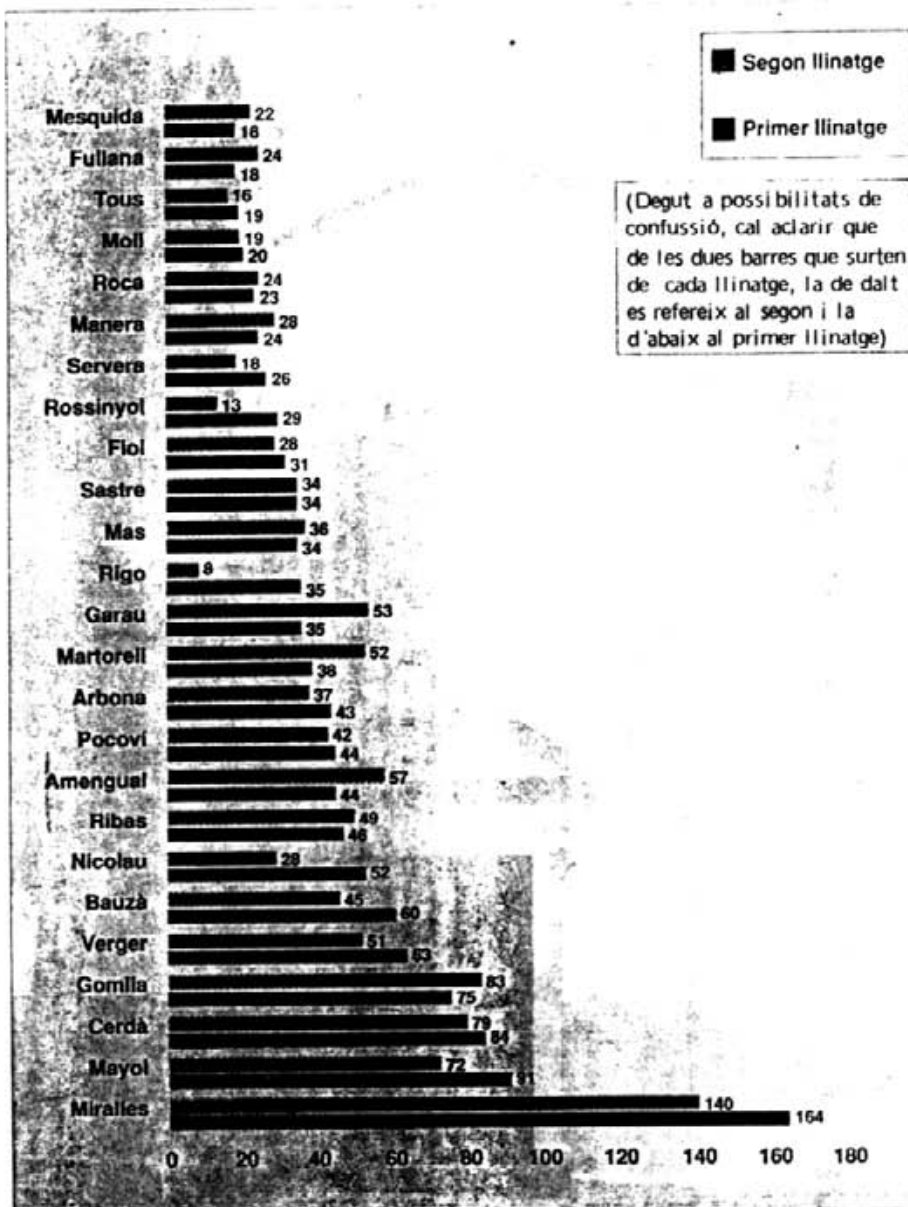
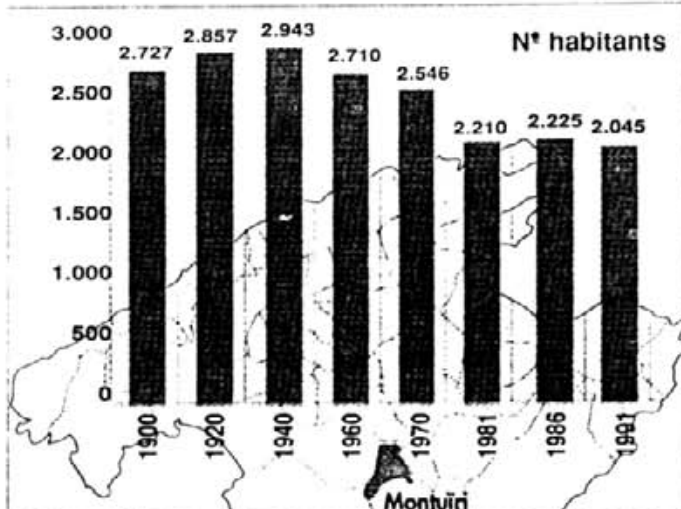
JOYERIA
Fermin
MANACOR · PORTO CRISTO · CALA MILLOR

Miralles és, amb diferència, el llinatge més corrent a Montuïri

Fa unes quantes setmanes, a un dels exemplars de "Brisas" (suplement domini cal de "Balears" i "Ultima Hora") va aparèixer el següent escrit i uns gràfics referits a la població, nombre d'habitants i llinatges, que aquest segle han viscut i viuen en el nostre poble. Un document que reproduïm per considerar-lo d'interès per als nostres lectors per la seva utilitat tant per avui com per al dia de demà.

Montuïri, antic municipi del pla de Mallorca té, segons el cens de 1991, una població de 2.045 habitants, del quals,

1.069 són dones i 976 homes. El nombre de cognoms diferents contabilitzats és de 242 si consideram els que figuren com a primer llinatge. Com és habitual el nombre de cognoms que apareixen com a segon llinatge és més elevat: en aquest cas són

290. Aquestes quantitats suposen una proporció habitants/llinatge de 8'45 en el primer cas i 7'05 en el segon.

A l'inici del segle XX, la població de Montuïri era de 2.727 habitants; xifra que anà en augment al llarg del primer terç, i fou el cens de 1940 el que ens dona la xifra més alta del segle, 2.943 persones. A partir d'aquesta data s'inicia un descens de població que tingué la baixada més espectacular a la dècada dels anys setanta. Després d'experimentar una lleugeríssima pujada al cens de 1986, la població actual ha experimentat també una baixada prou significativa.

Situat al centre de l'illa i amb una economia basada principalment en l'agricultura, Montuïri no s'ha vist afectat per el fenomen immigratori; per aquesta raó és un dels municipis on encara es conserven els llinatges característics, entre els que destaca Miralles, que assoleix a aquesta població una freqüència molt més alta que a qualsevol altre indret de Mallorca. A continuació apareixen llinatges corrents a altres municipis illencs, Mayol, Cerdà, Gomila, Amengual, Martorell, etc., juntament amb altres que podem considerar característics de la localitat, com és el cas de Verger, Pocoví, Tous o Rossinyol, que apareix escrit en varies grafies diferents, que hem agrupat sota la que ortogràficament és més correcta.

Rigo apareix en 35 ocasions com a primer llinatge, mentre que com a segon només afecta a 8 persones.

Gabriel Mestre Oliver

Poemes

A na Pereta Fiol morta en accident

S'horabaixa, post es sol,
dia quinze de gener
va esser es passeig darrer
de na Pereta Fiol.

Na Pereta se'n va anar
sense girar-se a darrera,
ja no va poder tornar;
un cotxe la va matar
a damunt sa carretera.

Que Déu l'hagi perdonada
i la tengui a la glòri';
s'hora li havia arribada,
però en que se n'haig anada
jo la duc dins sa memòri'.

Amb motiu del que va passar a les tres nines d'Alcàsser

Jovenetes, preneu mostra,
lo que Alcàsser ha passat,
que no mos passi a ca nostra,
no és bo massa llibertat
que ja veis lo que mos costa.

Entre gent civilitzada
això no ha de passar,
però ja veis que n'hi ha
de gent molt mal educada,
i d'ells no es poden fiar.

No vos fieu, jovençanes,
d'homes que no coneixeu;
tres nines valencianes
se'n fiaren, ja ho sabeu,
i també com les trobaren.

No sempre passarà això,
perquè tothom no és igual,
però per evitar el mal
anar vius, és lo més bo.

Escoltau els bons consells
que els vostres majors vos donen,
vostros posau els remeis,
que els dos junts no desentonen,
o lo que passa, ja ho veis.

Antònia Adrover "Manxes"

Carnaval del 93

Ara és temps de carnaval,
bon temps per divertir-nos,
si reim sense fer cap mal,
què podem fer més herms?

Paperí i serpentines
tirau-ne an es quatre vents,
que es fadrins i ses fadrines
es vegi que estan contents.

Feis comparses i carrosses,
vestiu-vos ben disfressats
i es qui estau enamorats
prest convidau-nos a noces.

Tots es qui ja estau casats
no vos quedeu dins ca vostra,
sortiu a fer disfressats
que sa Corema s'acosta.

Quan sa Corema comenci
sa bulla s'haurà acabat,
llavors farem abstinenci',
que sa gola és un pecat.

Si ets un bon cristià
això no et vendrà de nou,
es darrers dies, renou
i en sa Corema, resar.

DARRERS DIES

20 DE FEBRER, A LES 17 H.

Montuïri '93

PREMIS:

CARTOSOS	comparses (a la membra)	individuals
1er. 40.000.-pts.	1er. 20.000.-pts.	1er. 10.000.-pts.
2on. 30.000.-pts.		
3er. 20.000.-pts.		
totes 10.000.-pts.		

Darrer dia per apuntar-se:
19 de febrer a les 14 hores

AJUNTAMENT DE MONTUÏRI - Telf. 64-60-29

Programa del Carnaval d'enguany

Tots mos hem de disfressar
sense fer cap disbarat,
perquè si feim cap pecat
mos haurem de confessar.

Antònia Adrover "Manxes"

I demà què?

PLA "Sa BANCA" DE JUBILACIÓ

BANCA MARCH

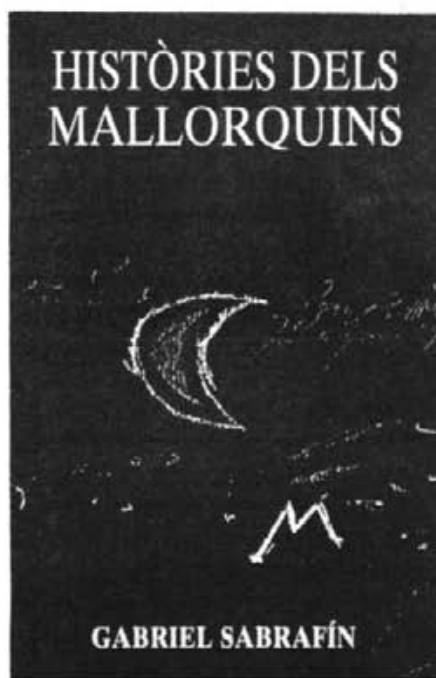
T'esperam

Llibre nou

Històries dels mallorquins

De Gabriel Sabrafín

Una breu síntesi històrica des d'aquell llunyà 1229 quan a Jaume I se li ocorregué venir a conquerir l'illa de Mallorca i fins a començaments del segle XX, el lector la podrà trobar en *Històries dels mallorquins*. Ara bé, no es tracta d'una d'aquelles històries semblants a les que els infants aprenen a l'escola, sinó més bé sembla una història relatada per a persones majors i perquè a estones, un dia un capítol i un altre el següent, tira, tira i amb els adients comentaris, se'n puguin treure conclusions.

Coincidim amb l'autor dient que són històries, perquè cada capítol n'és una, i l'únic enllaç que generalment té amb el següent és que va ocórrer a Mallorca. Històries una mica relatades així com l'autor del llibre les va concebre, en un llenguatge planer, sense dificultats i a l'abast de tothom. Això fa que la seva lectura sia agradable i suposi, en certa manera, una mostra del mode d'esser dels mallorquins d'ahir.-

O.A.

Editorial Moll.- Palma, 1992.- Col. Tomir, nº 16.- 168 pàgs.

S'Esbart des Pla, un any fent camí En el primer aniversari, sorgi el nom

Sota el lema "Un any fent camí", el grup d'excursionisme del Patronat de Música de Montuïri va celebrar el passat 31 de gener el primer aniversari de la seva constitució.

El matí d'aquest dia feren un recorregut per la falda del Puig de Sant Miquel i Ses Rotes; un itinerari que va acabar en una torrada a Can Cresteta. Allà tengueren una estona de descans i temps per intercanviar opinions i punts de vista sobre l'agrupació pedestre i quasi per unanimitat decidiren donar nom propi a l'agrupació. Votaren el nom del grup i entre els proposats sortí aquest: "S'esbart des pla".

Fent un poc de memòria un recorda que des del passat 24 d'octubre de 1991 han estat dotze les excursions que s'han organitzat: Barranc de Biniraix, Mortitx-Bec d'Oca, Camí de l'Arxiduc, Biniarroi, S'Albufera, Galatzó, Castell d'Alaró, Sa Foradada, Torrent de Pareis, La Trapa, Massanella i Torrent de Biniraix-Es Comadors.

Com a fet singular cal també ressen-

yar que foren membres d'aquest grup excursionista els qui dia 29 de març de l'any passat traslladaren des de Galatzó fins a Puigpunyent el cadàver d'un turista alemany que va morir a causa d'un infart de miocardi poc metres abans d'arribar al cim de l'esmentat puig.

B. Gomila

TORRADA A LLUC

A benefici d'un projecte de 1.200.000 pessetes per educació de nins marginats i la seva formació professional al barri Andheri de BOMBAY.

DIÀ Diumenge 14 de març

LLUG Santuari de Lluc

PROGRAMA 1315 Missa a la Basílica

1400 Frit i torrada

1600 Xerrada informativa, amb missatge audiovisual, per MPoz Alenxa missionera de X. Jesus.

DONATIU: 1500 PTS.

Organitza la ONG: POBLES GERMANS

ABANS DE DIA 11 DE MARÇ RESERVA PLAT ALS TELEFONS:

*62 04 23 (de 13 a 18 h.), o al
*55 14 84 (de 07 a 21 h.), o a
l'encarregat/da del teu poble:

Rectificació

A l'edició del mes de gener passat i respecte a la gala musical deiem que havia actuat Paula Rosselló quan efectivament fou Pilar Rosselló.

Homenatge de l'escola a Josep Mª Llompart

El passat dia 28 de gener morí a Palma l'escriptor i poeta Josep Maria Llompart. Els alumnes de l'Escola li reteren un homenatge duent a terme una sèrie d'activitats.

Una de les moltes realitzades fou l'auca que feren els més grans, de les quals dues les reproduïm i d'altres n'hem tret les estrofes que inserim tot seguit.

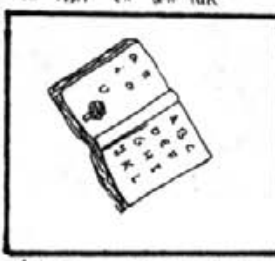

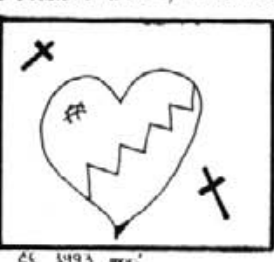
LLOMPART

	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; font-size: 0.8em;"> NOM: JOSEP MARIA LLOMPART DATA: JANEJANT 23-5-1925 LLOC: PALMA DE MALLORCA OFICI: ESCRIPTOR <i>Joan Mateu</i> </div>
Don Josep Maria Llompart Un enamorat del don art.	ESCRIPTOR ERA D'OFICI I TAMBE EL SEU VICI.
	
Molts de premis distingíu Per la seva obra don fer.	UN DI JOUS DE GENER MORÍ EL NOSTRE ESCRIPTOR MALLORQUÍ.

Gemma Tena, 8^a

L'AUCA

Homenaje a Josep Maria Llompart
 del Rigo Tous
 Josep Maria Llompart

 <p style="font-size: 0.8em;">Quan un nèn va jugar amb la bola va veure un bon nèn.</p>	 <p style="font-size: 0.8em;">En Josep era un nèn molt bonic i bonic.</p>
 <p style="font-size: 0.8em;">Estudia en l'escola de llibres i juga amb el seu amic "lloc".</p>	 <p style="font-size: 0.8em;">El mestre ens ensenya a llegir i l'auca ens ensenya a llegir.</p>
 <p style="font-size: 0.8em;">Les gaupres són molt boniques i el seu "bibi" era molt bonic.</p>	 <p style="font-size: 0.8em;">El 1925 morí, però el seu nom, sempre ens serà un honor.</p>

Quan nasqué en Josep Maria,
tot el món fou una alegria.

Ja d'al.lotell destacà
per la seva gran bondat
i una gran qualitat
per fer prosa i poesia.

I després a l'oficina,
entre segell i segell,
un poema feia ell.

Molts de premis li atorgaren;
cap va ser debades.

De les causes amb raó,
va esser un gran lluitador.

I ara, que és mort, el recordam
amb aquesta auca inusual.

Pep Mateu

Tenia tanta glòria,
que va acabar la història

Varis

Tants de premis va guanyar,
que no els sabia on posar.

De la història de Mallorca està
considerat
com un renovador sense cap
dificultat.

Joana M^a. Gallard

Va néixer pel gener,
que és un mes molt fredoler.

José Maria Llompart creixia,
tot rodejat, ple de poesia.

Com que era molt treballador

va arribar a ser un bon professor.

Aquest senyor era molt intel.ligent,
per això va esser un bon escriptor.

La pau i la tranquil.litat
està en el rostre de Josep M^a.

Llompart.

Antònia Font Socias

Quan va escriure de Joan Alcover,
el 64 va quedar el primer.

Amb el seus objectius,
va guanyar molts de premis
consecutius.

Va morir amb l'espiritual,
i ens va dir: Adéu-siau.

Sofia Guichandut i Marg.Fontirroig

L'equip de futbol-sala escolar, dels primers

L'equip de futbol-sala escolar benjamí aquesta temporada juga molt bé. A l'hora de redactar aquestes línies aquests nins participen en el torneig comarcal i van dels primers. D'aquí que se sentin satisfets tant ells com tots els qui d'una o altra manera hi estan involucrats.

Hi podem veure: drets (d'esquerra a dreta), Miquel Canyelles, Sebastià Alcover (delegat), Miquel Joan Jaume, Joan Martorell, Pau Pomar, Rafel Nicolau, David Pinteño, Daniel Ortiz i Joan Antoni Gomila (entrenador).

Ajupits: Damià Garí, Antoni Alcover, Jordi Mayol, Marc Cabrera i Xisco Cabrera.

Club Columbòfil Missatger de Montuïri

Nou grup, nous concursos i nova junta directiva

Enguany el nostre Club afronta una nova experiència, doncs hem canviat de grup. Pertanyem al Grup Mallorca i ara hem format un nou grup que es dirà Grup Llevant i estarà integrat pels clubs columbòfils de Son Servera, Manacor, Felanitx, Mar i Cel (Campos), Marratxí Porto Cristo i Montuïri. disposarà d'un cens de 7.650 coloms per viatjar, reparats en 100 socis.

El més important és que dins el Grup Llevant hi ha colomistes amb molta d'experiència, que es preocupen més pel colom que no pas pels trofeus i conveniències. Llevat del Club de Marratxí els altres clubs ja estaven dins el mateix grup, quan viatjàvem al Grup Mallorca, doncs estàvem dins la mateixa línia de vol.

El pla de concursos previst per a la present temporada és el següent: 5 curses des d'Eivissa (velocitat: 150 kms.), 5 curses des d'Alcoi-Alacant (velocitat: 320 kms.), 3 curses des de Baza (Granada) i Almeria (fons: 500-600 kms.) i per acabar, una cursa de gran fons (750 kms.) des de Castuera (Badajoz).

Nova Junta Directiva

Per altra part direm que el passat dia 29 de gener es va procedir a la reestructuració de la junta directiva per part del president, i va romandre de la següent manera:

President: Sebastià Barceló i Verger.

Vice-president: Joan Verger i Ramonell.
Secretari: Jaume Martorell i Fullana.

Tresorer: Melcior Mut i Trobat.

Vocals: Andreu Oliver i Trobat, Miquel Gomila i Mas, Joan A. Miralles i Amengual, Miquel Llaneras i Juan i Bartomeu Miralles i Puigserver.

Club Columbòfil

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

L'equip benjamí de futbol ha acabat la I fase de la lliga i comença el play-off L'equip de I Preferent va guanyar per 0-5 dins Selva i es consolida en els primers llocs de la classificació

El passat dia 13 de febrer va acabar la primera fase del campionat de futbol benjamí. Els nostres representants han quedat en vuitena posició d'entre deu equips; han guanyat tres partits, n'han empatat quatre i perdut, deu. Han marcat 30 gols i encaixat, 73. Han sumat 10 punts. El passat dissabte, 27 de febrer, començaren la segona fase (també anomenada play-off). Jugaran amb equips d'altres grups de Mallorca i que han quedat en el mateix lloc del Montuiri. El seu grup està format per sis equips: Montuiri, Sant Jordi, Margaritense, Vilafranca, Rotlet-Molinar i Can Pastilla. Disputen els llocs compresos entre el 61 i 90 del campionat.

RESULTATS

Els resultats dels equips de futbol montuïrers del passat mes de febrer han estat el següent:

Benjamins

Montuiri, 1 - Ses Salines, 0
S'Horta, 3 - Montuiri, 1
Montuiri, 4 - Porreres, 2

Infantils

Port Pollença, 0 - Montuiri, 2
Montuiri, 0, Llosetense, 0
Escolar, 2 - Montuiri, 1
Montuiri, 0 - Olímpic, 8

Cadets

Poblense, 5 - Montuiri, 0
Badia Cala Millor, 7 - Montuiri, 2
Montuiri, 0 - Espanya, 1

Juvenils

Patronat, 1 - Montuiri, 2
Montuiri, 2 - Col·lerense, 0
Montuiri, 2 - Arenal, 2

I Preferent

Montuiri, 2 - Santanyí, 2

A la primera part, els visitants guanyaren les accions a un Montuiri adormit i dèbil en defensa. S'espavilaren els locals amb el 0-2 advers i al final de la primera part la fusta va rebutjar dos trets de Mas i Lluís. A la continuació, el Montuiri -millor físicament- va dominar per complet el Santanyí i va empatar l'encontre amb dos gols del juvenil Jaume Mas i de Juanjo.

Binissalem, 1 - Montuiri, 1

Empat a casa d'un altre capdavanter que també havia obtingut un positiu en

Les nines de mini-bàsquet fan perdre el punt de la temporada al líder Jovent Aquest mes comença el torneig escolar de ping-pong

"Es Revolt". S'avança l'equip de casa en el minut 40 de la primera part. A la segona, el Montuiri va convertir-se en l'amo de l'encontre i va tenir nombroses oportunitats per marcar, mentre que el Binissalem va actuar amb moltíssima duresa per a contenir la superioritat montuïrera. No va ser fins al temps de descompte que el gol de Joan Campos va possibilitar l'empat.

Montuiri, 2 - Alcúdia, 1

Es va jugar en dissabte perquè el diumenge hi havia un jugador visitant que es casava. Fred, vent i poc públic. Deficient la primera part dels montuïrers que, tot i que plantejaren un 4-4-2, veren com l'Alcúdia controlava el mig camp. Les incorporacions de Gabi Campos i de Manolito esdevingueren positives i afavoriren el control que s'havia perdut i, també, un millor joc local. Marcaren primer els visitants, després, Gomila (m. 44) i Manolito (m. 92).

Xilvar, 0 - Montuiri, 5

La golejada de la temporada i un de les fortes obtingudes a favor dins camp contrari. Recordam un altre 0-5 dins Sa Colònia l'any en què es va ascendir a I regional... I això que, segons en Llorenç de son Sastre, n'haguéssim pogut marcar més. El primer període va acabar en 0-2 gràcies als gols de Tià Mas (m.20) i el crack Juanjo (m. 30). En el segon temps, tornaren golejar Manolito (m. 67), Tià Mas (m. 75) i Pascual (m.88). No cal dir que la superioritat montuïrera "va ser total".

Mini-bàsquet femení

Montuiri, 30 - Jovent, 30
Montuiri, 54 - Santa Maria, 11
Hispania, 13 - Montuiri, 31
Montuiri, 37 - Santa Mònica, 16

Bàsquet infantil femení

Santanyí, 26 - Montuiri, 16
Montuiri, 19 - S. Juan de la Cierva, 29
Montuiri, 41 - Binissalem, 32
Pollença, 19 - Montuiri, 28

Futbol-sala iniciació

Montuiri, 0 - Vilafranca, 3
Montuiri, 1 - Sant Joan, 4
Algaida, 5 - Montuiri, 1
Futbol-sala benjamí
Montuiri, 3 - Vilafranca, 0
Montuiri, 4 - Ariany, 0
Algaida, 0 - Montuiri, 2
Montuiri, 4 - Verge Mont-Sion, 4

PARTITS DELS EQUIPS MONTUÏRERS D'AQUEST MES DE MARÇ

(Entre parèntesi va el resultat del partit d'anada)

FUTBOL-SALA INICIACIÓ

(Diumenges, a les 10'30)

- Dia 7: Montuiri-Maria Salut (1-6)
- Dia 14: Sant Jordi-Montuiri (4-5)
- Dia 21: Sineu-Montuiri (4-6)
- Dia 28: Montuiri-Escola Nova (1-5)

FUTBOL-SALA BENJAMÍ

(Diumenges, a les 11'30)

- Dia 6: Montuiri-Maria Salut (1-2)
- Dia 13: Sant Jordi-Montuiri (4-3)
- Dia 20: Sineu-Montuiri (4-3)
- Dia 27: Montuiri-Escola Nova (5-3)

MINI-BÀSQUET FEMENÍ

(dissabtes matí)
- Dia 6: Santanyí-Montuiri (52-10)
- Dia 13: Montuiri-Salines (04-39)
- Dia 20: Sagrat Cor-Montuiri (37-29)
- Dia 27: Montuiri-Llucmajor (39-34)

BÀSQUET INFANTIL FEMENÍ

(dissabtes matí)
- Dia 6: Montuiri-Bons Aires (25-42)
- Dia 13: Sineu-Montuiri (38-30)
- Dia 20: Montuiri-Perles B (12-32)
- Dia 27: Salines-Montuiri (39-27)

FUTBOL BENJAMÍ

(Dissabtes, matí)
El dia 27 de febrer començava el play-off. S'enfrontaren al Sant Jordi. Durant aquest mes ho faran contra Margaritense, Can Pastilla, Rotlet-Molinar i Vilafranca.

FUTBOL INFANTIL

(dissabtes horabaixa)

(Continua a la pàgina següent)

Tercera Edat

Aquest mes les activitats del col·lectiu de persones majors foren les següents:

Dinar amb n'Aznar

Aprofitant una convidada del President Regional d'A.P., la Junta directiva va participar dia 5 de febrer passat d'un dinar a Son Amar amb el President Nacional del PP, José Mª Aznar.

Dijous Llarder

El vespre d'aquest dia 18 un centenar de Montuïrers de la 3^a edat juntament amb els de Lloret gaudiren del Dijous Llarder sopant i ballant en el restaurant Es Pou d'aquella vila.

Carrossa

Les persones majors volgueren participar a la Rua amb un carrossa que, al dir de la gent, no va desmerèixer de les altres.

Darrer Dia

El darrer dia de carnaval, dimarts, 23, unes 200 persones majors participaren a un bon dinar de darrer dia en el restaurant "Es Cantó". Amb el ball de l'acabament varen concloure les celebracions

A les festes dels darrers dies de la 3ª Edat no hi mancaren els bons menjars

dels darrers dies i també les d'aquest mes de l'Associació de Persones Majors.

Ca s'Escolà

El local social encara no està acabat, però s'espera que hi estarà abans de Pasqua. Després es moblarà adequada-

ment i tot seguit es farà una solemne inauguració.

Esports

(Ve de la pàgina anterior)

- Dia 6: Montuïri-Cala Millor, 15 h (6-1)
- Dia 13: Montuïri-Avance, 16'30 h. (10-0)
- Dia 20: Poblense-Montuïri (1-4)
- Dia 27: Montuïri-Pollença, 16'30 (2-0)

FUTBOL CADET

(dissabtes horabaixa)

- Dia 6: Montuïri-Murense, 16'30 (1-1)
- Dia 13: Sallista-Montuïri (1-1)
- Dia 20: Montuïri-Binissalem, 16'30 (1-4)
- Dia 27: Alcúdia-Montuïri (5-1)

FUTBOL JUVENIL (diumenges)

- Dia 7: Badia Cala Millor-Montuïri (2-0)
- Dia 14: Montuïri-Cide B, 15 h. (1-2)
- Dia 28: Manacor A-Montuïri (1-2)

I PREFERENT (diumenges)

- Dia 7: Campos-Montuïri (1-1)
- Dia 14: Montuïri-Pollença (3-0)

- Dia 21: Andratx-Montuïri (5-1)
  - Dia 28: Montuïri-Gènova (2-1)
- ### FUTBOL-7 VETERANS
- Dia 2: Gesa-Pinsos Hens, 21'30 h. (final de la 1 volta)
  - Dia 15: Cyrasa-Pinsos Hens, 22 h. (2-2)
  - Dia 26: Pinsos Hens-V. Lluç, 22 h. (4-2)
  - Dia 29: Race-Pinsos Hens, 21'30 h. (3-3)

Esport Escolar

Aquest mes de març se celebrarà la fase comarcal de tenis taula escolar on hi participa la nostra escola en la categories infantil masculina (tres equips), infantil femenina (un equip), aleví masculina (dos equips) i benjamí masculina (un equip).

Les jornades se faran dijous dia 4 a Montuïri contra Maria de la Salut infantil i benjamí; dimarts dia 9, dins Maria de la Salut aleví; dimecres dia 17 a "Ses Escoles" contra Vilafranca infantil i aleví i dimarts dia 23, dins Porreres, contra Verge Monti-Sion infantil i aleví.

Biel Gomila

LA TEVA TARGETA "SA NOSTRA" SERVEIX PER A TOTE

PER POSAR BENZINA...

PER ANAR DE COMPRES...

PER ANAR A SOPAR...

PER GUANYAR MOLTS DE PREMIS!

Quan facis les teves compres amb la targeta "SA NOSTRA" participas automàticament en el sorteig de 2 compres gratuïtes cada dia, de 10 càmeres de vídeo i de 15 televisors en color durant la promoció.

PROMOCIÓ VÀLIDA DE L'1 DE DESEMBRE DE 1992 AL 28 DE FEBRER DE 1993.

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

La Quaresma, temps de reflexió

Formació per a cristians responsables

El proper 8 de març a les 21 hores i a Montuïri està organitzada una xerrada sobre "el seguiment de Crist, segons l'Evangeli de Joan". Serà dirigida per Mn. Llorenç Tous.

Formació per a catequistes

Dia 23 d'aquest mes de març tendrem a Sant Joan una xerrada de formació sobre el sentit de la "muntanya" a l'Antic Testament. Presentarà Mn. Francesc Ramis Darder. Es farà normalment a les 21 hores.

Celebració comunitària de la penitència

En motiu de la preparació de la Setmana Santa i Pasqua, tendrem un acte de reconciliació comunitària el dimarts dia 30 de març.

Avaluació dels passats cursos prematrimonials

Assistiren 13 parelles, de les quals quatre eren de Montuïri. L'ambient del curs així com la participació i l'aprofundiment del mateix ha estat satisfactori. Així ho reflectien i ho avaluaren tant els organitzadors com els participants. El curs acabà amb bon sabor de boca per tots. El sopar del darrer dia acabà de confitar el fruit de tota la setmana.

Col·lecta de la campanya contra la fam

Amb motiu de prendre consciència davant el gran problema de la fam tot i recolzant el projecte de Bolívia que va dur a terme la nostra Parròquia, recollírem 81.415 pessetes per fer front a aquest gran problema. Moltes gràcies per la vostra solidaritat amb els més necessitats.

Quaresma

La Quaresma és un temps de reflexió

Sembla que ara l'Ajuntament vol tornar col·locar la creu de terme del costat de Ca Ses Monges al centre de la placeta

que feim tots els cristians per a preparar-nos per a la gran festa de Pasqua. Aquest temps l'hem d'aprofitar al màxim perquè tot quant fem aquesta Quaresma pugui desembocar amb gran alegria la nit de la vigília de Pasqua: la nit més gran i important de l'any.

Per a preparar-nos millor dedicarem

les misses dels diumenges vespre a una major reflexió. Ens hi acompanyarà alguns diumenges el rector de Porreres, Mn. Bartomeu Tauler.

Des d'aquí feim una crida d'atenció perquè tots ens exercitem aquests 40 dies, i que no manqui ningú a la gran cita de la vigília de Pasqua.

La necessitat de catequitzar

La catequesi és el procés d'iniciació, maduració i creixement en la fe, conduent el catequitzat a la vinculació a la comunitat cristiana perquè continui la tasca de fer Església, anunciant el projecte de Jesús.

Tots els cristians pel fet d'estar batxats han d'esser transmissors de l'Evangeli. És per això que tota l'Església és responsable de la catequesi.

El procés catequètic és continu, com el creixement del nin, amb dues etapes importants.

1. Despertar religiós

És la primera experiència religiosa, anterior a la catequesi, que ha de donar-se fonamentalment dins l'àmbit familiar, on el nin ha de sentir parlar de Déu, aprendre a resar, veure una participació familiar a les celebracions...

Aquesta experiència és bàsica i fonamental i no s'ha de donar per suposada.

2. Maduració i creixement

De la mateixa manera que el nin no pot deixar de créixer, tampoc la fe pot quedar-se en una cosa infantil, sinó que ha de continuar creixent i madurant fins a convertir-se en una fe adulta i personal.

Aquest procés es desenvoluparà a través de les diferents etapes de la vida per a:

- Tenir coneixement de la fe cristiana.
- Madurar la seva pertinença a l'Església com a comunitat.
- Participar en les celebracions i culte de l'Església (Sagraments).
- Aprendre a unir fe-vida mitjançant el pensar, sentir i actuar.
- Arribar al compromís en el món.
- Participar a l'apostolat.

El nin no pot caminar tot sol, i com qualsevol altre procés s'ha de sentir recolzat per la família, la comunitat cristiana i el catequista.

Demografia

Febrer de 1993

Naixements

Dia 20.- Cecília Wulf Sampol filla de Joachim Peter i de Margalida.

Defuncions

Dia 17.- Jerònia Pocoví Nicolau, viuda de 90 anys, "Pipa".

Dia 20.- Jerònia Cerdà Vich, viuda de 84 anys, "Badia".

Matrimonis

Dia 13.- Gaspar Sastre Gomila amb Isabel Mayol Manera.

Dia 27.- Josep Barceló Sastre amb Aícia Carralero Rodríguez.

Temps passat

25 anys enrera

Març de 1968

Nou capellà

Dia 9 d'aquest març fou ordenat capellà a Barcelona, Joan Martorell, de la Congregació de Missioners Paüls. Posteriorment, dia 24, celebrà la Missa Nova a Montuiri.

Visita Pastoral

Dia 13 de març de 1968, dimecres, el bisbe de Mallorca, Rafel Àlvarez Lara, féu la primera visita pastoral a Montuiri en el transcurs de la qual va confirmar 110 nins i 135 nines.

50 anys enrera

Març de 1943

Oferiment de pedra

A la sessió de l'Ajuntament del 1er. de març de 1943 s'acordà oferir a la Diputació Provincial 400 metres (no s'especifica si eren lineals, quadrats o cúbics, encara que normalment solen ésser cúbics) de pedra per quilòmetre per adobar el camí de Montuiri a Lloret de Vista Alegre, per Son Brondo i Llorac.

100 anys enrera

Març de 1893

Inspector de queviures

Avui, 21 de març de 1893, a la sessió plenària de l'Ajuntament es va nomenar el manescal Joan Miralles Mayol perquè fos l'inspector municipal de queviures.

Pluviòmetre

Febrer de 1993

Aigua caiguda a Montuiri per m²

Dia	1	1 litre.
"	3	2 "
"	4	3'5 "
"	6	13 "
"	7	10'3 "
"	12	32'5 "
"	16	0'9 "
"	22	4'3 "
"	24	2 "

Total 69'5 litres

Gloses

Davant sa corema

Primer ve es dijous llarder
i llavors es darrer dia;
a cada casa hi havia
carn de porc en demesia,
que sa corema venia
i molts la volien fer,
i ara es poble no té
corema ni coremer
ni sa fe que un temps hi havia.

A la televisió

Molts me veren s'altre dia
i això me dóna alegria,
que més pena me daria
si me vessin dins sa presó

Als rectors

Men vaig amb unes manies
i no és que sia maniós
¿com és que hi ha tres rectors?
¿qué és que no hi ha rectories?

Miquel Massanet "Parrí"

Cuinar en casa

Tarta de "bizcocho"

Ingredients

2	paquet de "Bizcochos Espuma"
700	gms. de nata pujada
2	cullerades de "Nescafé"
200	gms. d'ametlles picades
	Llet i conyac

Elaboració

Es mulla el bescurit amb la llet i el conyac i al mateix temps els col·loquem a la palangana. Es mescla la nata, "Nescafé" i ametlla (o avellana) i es col·loquen sostres de "Bizcochos" i de crema.

Margalida Mora "Baca"

Glosa

Residència o fonda

Sant Antoni, anacoreta,
si mai heu mester cuidar
no vengueu a estar a la vila
que aquí mana s'egoisme
en desfrès de cristià.

Sa residència que es fa
només és per gent ben sana
i que estigui ben pagada
per tenir d'ells bon cobrar.

Estaria empegueït
d'haver-la d'administrar,
humillant pobre genteta
que necessita cuidar!

S'Espardenyeret

(Nova direcció)
(Nou cuiner)

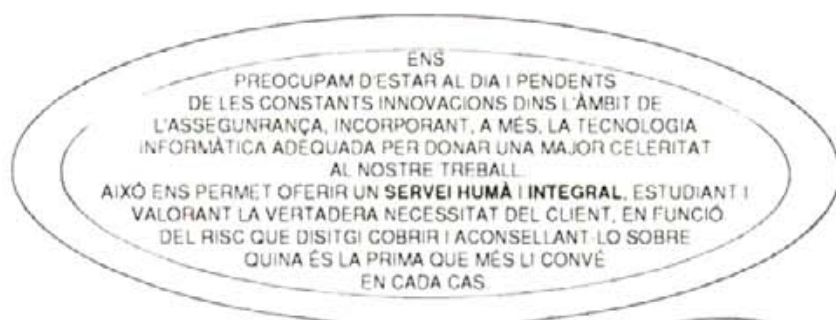
RESTAURANT A LA CARTA
MENJADOR PRIVAT
MENÚ DIARI
SALES PER A BATEJOS
COMUNIONS
NOCES
CONVENCIONS, ETC.

Carretera Palma-Manacor, Km. 30
Telf. 16 82 23
MONTUÍRI (Mallorca)

CORREDURIA DE SEGUROS
GOMILA S.A.

NO SOLS TRAMITAM ASSEGURANCES

¡CONSULTI'NS!

25 ANYS D'EXPERIÈNCIA AL SEU SERVEI

MONTUÏRI: Carrer Jaume II, 4 - Telf. 64 60 43

Pasg. Sta. Catalina de Siera, 2 entres. C
07002 - PALMA Telf. 72 27 36

Plaça Ramón Llull, 22 - B
07500 - Manacor Telf. 55 13 56

TAMBÉ ESTAM A SANT JOAN I A LA COLÒNIA DE SANT JORDI